

20 Октобар

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 113 ГОД. IV

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПЕТКА

БЕОГРАД, 24 ЈАНУАРА 1947

ВЛАКОВИЋЕВА 8, ТЕЛ. 23-003 и 20-443

ЦЕНА БРОЈУ 2 ДИН.

На дан двогодишњице Јединствених синдиката

Пре две године, 23 јануара, одржана је у Београду прва општеземљска конференција радника и намештеника Југославије ради обнове и подизања радничко-наместничких синдиката. Одлуке донете на овој првој послератној синдикалној конференцији од великог су историјског значаја за радничку класу Југославије. На овој конференцији ударени су чврсти темељи јединственог синдикалног покрета радничке класе. Дошло је до пуног изражаја јединство радничке класе које је искористило у четворогодишњој народноослободилачкој борби, којој су водили наши народи против страних завојувача и домаћих издајника а чија је главна снага и ослонац у тој борби била радничка класа.

Стварајући јединствени синдикални покрет за све раднике и намештенике наше земље задан је смртни ударца свим запљачкама јединства радничке класе, који су своје интересе гледали у расцепљености радничких редова и због тога стално настојали да радничку класу разједине у неколико организација, како би је на тај начин што дуге задржали у капиталистичком ropcтву.

У новој демократској држави запљачкама радничке класе типа Живка Топаловића и других, није било места за њихов запљачкачки рад у редовима радничке класе. Радничкој класи у новој, демократској држави, отвориле су се широке могућности за свестран и несметан рад. Окупљајући све раднике у својим јединственим синдикалним организацијама, радничка класа је постала најјачи ослонац у изградњи наше домовине и обнови њене привреде. Самим тим, радничка класа постала је и одлучујући фантор у општедржавној политици. Овако уједињена и снажна радничка класа је могла смело напред на новим путевима у изградњи своје лепше и срећније будућности.

Ослобођење наше земље затекло је радни народ у великој беди и немаштини. Непријатељи радничке класе мислили су да ће им та беда и немаштина послужити као савезници за остварење њихових протународних тежњи. Они су се надани да ће радничка класа, због беде и оскудности у којој се наша после окупације, изгубити веру у своју снагу и моћ, изгубити веру у своју руководећу снагу, Комунистичку партију, и напустили досадашњи пут којим је ишла у дугогодишњој борби за остварење својих права. У тој својој рачуници, непријатељи радничке класе, грдно су се преварили. Радничка класа била је свесна своје улоге у новој држави, била је свесна тежкоћа и напора које су је очекивале и које је требало савладати, да би сачувала стечене слободе и изградила лепшу и срећнију будућност. Зато је целокупна радничка класа без оклевања и колебања наставила да иде путем који је себи изабрала. Она је приступила испуњавању великих задатака, који су се пред њу поставили на изградњу и обнову ратом опустошене земље. Задатке које је поставила прва синдикална конференција извршавали су наши радници и намештеници са великим одушевљењем и полетом, без обзира на све тежкоће на које су напавали у својој раду. Захваљујући таквом схватању и високој свести коју је радничка класа показвала у испуњавању својих задатака, обнова наше земље вршила се неочениваном брзином. Упркос огромног рада који је радничка класа уловила у обнову онога што је ратом разорено, сваког дана побољшавало

се и њен економски положај, тако да се стандард живота радничке класе побољшао у великој мери. Данас је сваком јасно да је то био најправилнији пут којим је ишла наша радничка класа у току ове две године. Радници и намештеници свакодневно су све више увиђали да од њиховог залагања у привреди зависи темпо побољшања њиховог економског положаја. Они су све више схватили суштину и значај друштвеног преобраска који се у нашој земљи извршио у току народноослободилачке борбе.

Радничка класа Београда часно је испунила своје задатке које је поставила прва општеземљска синдикална конференција. Сваки радник и намештеник може се поносити својим успесима. Радници Београда спремни су данас да испуне и све оне задатке које убудуће пред њих постави наша народна влада и њих вођени друг Тито. Нема данас те силе која би зауставила радничку класу у њеном гигантском раду и стапалаштву. Сви покушаји непријатеља разбили су се о јединство радничке класе. То јединство дужан је сваки радник да и даље учвршћује и развија.

Овај полет радничке класе, њен радни хероизам и такмичарски дух могућ је само у држави као што је наша демократска држава, Федеративна Народна Република Југославија, у којој се сва питања радничке класе решавају споразумно без насилних трансница и заплета. Сви захтеви које је прва општеземљска синдикална конференција поставила као нужне и потребне да се реше, данас су већ у потпуности решени. За ове две године у потпуности је регулисан положај радничке класе у нашој земљи. Донесени су сви потребни закони о социјалној заштити радника, о регулисању радних односа и свим правима која треба да има радничка класа, као главни фантор у производњи и стварању материјалних богатстава земље. Сви закони и уређење донети су на начин како најбоље одговарају интересима самих радника. У нашој новој држави не може више бити људи који би се богаташима путем бездушне експлоатације радника. Радник је заштићен законом од сваке експлоатације и претераног рада. Ови досадашњи успеси дају нам гаранцију да ће радничка класа са још већим полетом и одушевљењем следити пут којим данас иде, па ће она стопроцентно испунити речи друга Тита које јој је упутио поводом нове, 1947 године.

Наши задаци су да још више учврстимо своје синдикалне организације и њихово јединство, да у њима окупимо још и онај сависни мањи део радника који је досад, било из којих разлога, остао по страни. Синдикалне организације морају још у већој мери постати школа у којој ће се стручно и културно уздизати наши радници и намештеници. У синдикалним организацијама морамо у много већој мери развити другарску солидарност и међусобну помоћ. Сваки радник мора да се осећа нераздвајни члан своје организације. Он се у својој организацији мора осећати као у својој кући, треба да буде потпуно слободан уступању и критици онога што сматра да није добро и да штети заједници. На тај начин ми ћемо још више учврстити наше јединство, не синдикате, још више ћемо оспособити наше синдикалне подружнице за правилан и свестран рад у извршавању оних задатака који се пред радничку класу постављају.

Нема нам досадашњи успеси буду потстрек за још веће залагање и такмичарски елан, за још већу солидарност и другарство.

М. ШИЈАН

Пред конференцију претставника народних одбора свих наших великих градова

Решењем комуналних питања решиће се и многа питања од општег значаја

Као политички, културни и привредни центри градови су одувек имали пресудног утицаја на развој так мањих насеља — варошица и села. Решења градских проблема значајна су не само по томе што треба да уреде односе локалног карактера, него и по томе што решавају и питања од општег интереса. Због тога је важно да се тим проблемима позабаве и да их осете као своје не само становници градова, него најшире народне масе широм наше земље. Због тога је и у интересу државе као целине да питања градских проблема повести пуну пажњу, да би они, као авангардни органи, послужили одређивању правилних односа између људи.

Установом народних одбора, као основних јединица народних власти, обезбеђено је најшире и стално активно учешће народа у државној власти. Народни одбори су постали истински органи народног самоуправљања, који, поред својих чисто локалних питања, решавају уједно и питања од општег значаја.

С обзиром на нове услове и перспективе развоја наших градова, потекао је од Извршног Градског народног одбора у Београду предлог да се сазове једна конференција претставника народних одбора свих великих градова наше земље, на којој би се размотрала организациона питања власти у појединим градовима, питања комуналног газдинства и питања социјалне и здравствене службе у граду. Осим тога, претставници градских народних одбора моћи ће да измене искуства стечена у досадашњем раду, која ће користно послужити свим учесницима конференције.

На иницијативу Комитета за законодавство и изградњу народних власти при Председништву владе ФНРЈ таква конференција је сазвана за 25 јануар ове године у Београду.

Сваки град има своје засебне специфичности, различиту конфигурацију и привредну структуру, различите проблеме и потребе својих становника. Наши градови имају и своју различиту прошлост па према томе и различити кул-

турни ниво својих становника. Због тога ће, а с обзиром на систем широких самоуправа које су грађанима законом обезбеђене и које ће доћи до најпотпуније примене, сваки град имати свој засебни статут. Учесници конференције позабавиће се, у првом реду, организационим питањима, питањем статута народних одбора, организације народних одбора, њихових одељења, нижих инстанца итд.

Друго важно питање, којим ће се бавити учесници конференције, је организација комуналног газдинства и градских привредних предузећа. У новим условима широких самоуправа градови морају свјетле комуналне проблеме решавати у интересу најширих народних слојева, како оних који живе у центру, тако и оних по периферији града. Сва преимућства која се дају центру (водовод, електрично осветљење, канализација итд.) морају се дати и градској периферији ако то има да послужи снашљивијем и лакшем животу тамошњих становника. Због тога и постоји подела на рејоне, да би сваки рејонски народни одбор, с обзиром на конкретне потребе становника, имао широке могућности за решавање проблема који се појављују.

У многим градовима се још увек сматра да градска привредна предузећа треба да имају течевински карактер, а не да служе искључиво градском становништву ради побољшања његовог животног стандарда. У томе правцу треба у будуће и управљати рад градских привредних предузећа. Погрешна је политика градских привредних предузећа за снабдевање ако у своје периферије продајнице шаљу лошију робу од оне коју дају у центар града, или ако становници крајње периферије плаћају двоструку или троструку цену за превозно средство, само зато што станују на периферији. Градска привредна предузећа треба да имају за циљ да олакшају живот свим људима у граду, да олакшају њихово снабдевање, да доприне оскуцању њихове радне способности итд. И тим ће се питањем позабавити учесници конференције.

На дневни ред пред конференцију поставиће се питање

социјалне и здравствене службе по градовима. Друштвене и политичке промене настале у нашој земљи повлаче за собом низ социјалних проблема, који се раније нису тако оштро стављали. Основно питање социјалног старања треба да буде стварање таквих животног услова које људима омогућити нормалан живот и рад (на пример запослене жена зависни од решења обезбеђења деце која остају без мајке док је на послу). Има читав низ социјалних питања (питање беспризорних, просјака итд.) чије ефикасно решење зависи од решења општих питања. У тесној вези са социјалном стоји здравствена служба. Једна без друге не да се правилно водити. Зато ће се конференција бавити и питањем здравствене службе у градовима.

Један од најтежих проблема свих наших градова, а Београда нарочито, је станбени проблем. Неопходно је потребно одредити смер станбене политике, одредити начин управљања државним станбеним зградама у граду и коначно — питање расподеле станова. И станбено питање је једно од таквих питања која се могу решити само у оквиру општег плана обнове и изградње. Административним и половичним мерама никада се неће моћи решити станбени проблем великих градова. Због тога ће станбено питање бити такође предмет дискусије на конференцији.

Конференција претставника народних одбора свих великих градова држи се у време преласка наше земље на планску привреду, у време када треба створити план за развитак градова да би се они могли правилно укључити у општи привредни план земље. Потребно је комуналну политику градова усмерити правилним путем, принципијелно решити каква треба да буде структура градских привредних предузећа, испитати све елементе који утичу на развитак градова и на односе људи који живе у њима, да би се исправним решавањем комуналних питања исправно решила и многа питања од општег интереса. Због тога је значај ове конференције још већи и њено сазивање долази у право време.

Славко ЈАНКОВИЋ

Анкета поводом грађења станова

После објављивања конкурса, који је расписао ИНО за израду идејних скица станбених зграда које треба подићи у овогодишњој грађевинској сезони, пружа се могућност свима грађанима да учествују на конкурс. Али, уколико за нацрт планова код појединаца не постоји веће интересовање, уколико не постоји добра воља да се на њему учествује, потребно би било да сваки грађанин и грађанка који има неки предлог за израду извесног детаља или ма чега што би грађњу нових станова упростило, појевтинило, учинило стан удобнијим, тај свој предлог достави на неки начин ИНО-у.

Да би успех конкурса био што већи, потребно би било развити широку дискусију у којој би сваки грађанин, поред стручњака који ће градити скице, изнео своје предлоге и идеје. Што више људи буде учествовало у дискусији, што више људи изнесе своје конкретне предлоге о начину грађења и о савременим потребама које треба задовољити при грађњи станова, то ће ова широка кампања бити плоднија и кориснија и омогућити стварање типа станова који одговарају жељама већине грађана, а с друге стране задовољавају све захтеве расписаног конкурса: да су саграђени уз минималне трошкове, да су грађени од материјала који није преко потребан за радове на индустријализацији и електрификацији земље, да су трајни и солидни грађени, да се граде брзо и јевтино итд.

У широкој анкети, која ће обухватити мишљење свих грађана, треба организовати конференције на којима ће стручњаци моћи да чују све предлоге грађана и на којима ће грађани, учесници у конкурс, моћи да сазнају од стручњака шта је све потребно за израду идејне скице.

Конкретне предлоге и заједничке конференције одржане поводом конкурса грађани могу да достављају било ИНО-у, било нашој штампи, која ће их објављивати, упознавајући са њима све оне који раде пројекте.

Редакција „20 Октобра“ ставиће грађанима на расположење ступце свога листа, објављујући сваки користан и конкретан предлог за грађњу станбених зграда, које ће извести ИНО ове године.

О чему све треба писати? О свему што је у вези са грађњом и чиме ће се постићи да новосаграђени станови имају једно својство више од досада грађених зграда. Треба писати о томе: како ће се што јевтиније саградити солидне зграде, како и од чега треба градити делове станова (под, врата, прозоре), какав им облик дати, како најекономичније искористити простор, какав распоред соба треба да буде у новим становима, какав материјал употребити при грађњи (водоњача рачуна о уштеди, али и о квалитету), како учинити станове удобним, на који начин надокнадити недостатак извесних врста материјала којих код нас нема (каде, шоље, умиваоница).

Све су то питања која грађани могу и треба да реше достављајући своје предлоге било ИНО-у или нашој штампи.

„20 Октобар“ отварајући анкету поводом конкурса за израду идејних скица станбених зграда, објављиваће сваки користан предлог. Потребно је да дописи са предлозима буду што бројнији, јер је природно да ће успех анкете бити утолико већи уколико у њој узме учешћа више грађана.

Операције Југословенске краљевске војске ван отаџбине

Из Барија се јавља да „расељена лица“ смештена у близини града стално врше крађе и нападе на месно становништво „Глас“

Наше право на Словеначку Корушку

Наша дневна штампа објавила је ових дана Меморандум владе Федеративне Народне Републике Југославије, упућен Конференцији заменика министара спољних послова у Лондону, по питању Словеначке Корушке, пограничних словеначких делова Штајерске и будућег делова Градишњанских Хрвата. Дневна штампа је, исто тако, а у вези с претстојећим закључењем мировног уговора с Аустријом, донела читав низ коментара који су осветлили праву улогу, став и позиције које је ова наша суседна земља заузимала за време другог светског рата у оквиру хитлеровског блока.

И Меморандум и коментари дневне штампе с правом подвлаче да Аустрија није ничим оправдала очекивања и захтеве Московске конференције од октобра 1943 године. Принципи о степену одговорности Аустрије за учешће у рату на страни хитлеровске Немачке, сразмерно њеном доприносу или неучешћу на страни савезника у борби против фашизма, и дан-данас има прворазредну важност.

Доказано је да Аустрија није ни прстом мрнула све до краја рата да би се било чиме одвојила и десолидарисала с империјалистичким разбојницима из хитлеровског Трећег рајха. Напротив, њени војници, њени официри, генерали, полицијаци и гестаповци истрајали су до последњег часа на страни Немачке, једни у борби на фронту противу савезничких армија, а други на окупираним подручјима противу цивилног становништва, заводећи систем логора, пљачке и зверског истребљења свега што је напредно и антифашистичко. Ако се ико на територији Аустрије, у оквиру Трећег рајха, подигао у борбу противу фашизма, то су били аустријски Југословени, то ће рећи словенска већина становништва Словеначке Корушке и пограничних делова Штајерске.

Кад говоримо о праву наших народа да се Словеначка Корушка и погранични чисто словенски делови Штајерске припоје својој матици, Федеративној Народној Републици Југославији, онда, поред горње аргументације, која је неоспорна за сваког објективног посматрача, истовремено нарочито инсистирамо на томе да се савесно испита етничка страна читавог овог проблема.

Аустријски германизатори и поробљивачи, знајући колико је ово питање осетљиво и важно, разним мерама — од створеног терора до фалсификовања пописа становништва и политике расељавања која је триумфовала у ери националсоцијализма — трудили су се да прикажу како су ове покрајине етнички, немачке, како словенски део становништва у њима претставља тобоже мањину.

Противно историјским чињеницама, које очито говоре у прилог тезе да су садашње спорне територије уствари само део, и то мањи део, некадашње прве словеначке државе, Карантаније, германизатори желе да докажу како су ове покрајине одвајкада биле аустријске, немачке. Међутим, данашња етничка граница између словеначког и аустријског народа претставља уствари ону линију на којој су Словенци коначно успели да се задрже и да, у упорној и жилавој борби за национални опстанак која је трајала и која трајаће већ деценијама, зауставе германизацију.

Словеначка Корушка, коленак словеначке државе и центар у коме је формирана словеначка нација, на тај начин одвајкада је претстављала беду противу политике насилне германизације словеначког народа, и не само словеначког народа, него, може се слободно рећи, и свих Јужних Словена уопште.

Постоји читав низ података и чињеница које на непобитан начин доказују словенски карактер Словеначке Корушке и пограничних делова Штајерске. Ови подаци и ове чињенице, што је нарочито интересно, потичу углавном из аустријских извора. Ми ћемо навести само неке од њих.

Према оригиналним подацима званичне аустријске статистике из 1846 године етнички положај у Словеначкој Корушкој био је следећи: од укупног броја становништва од 113.622 било је Словенаца 103.200, а Немаца свега 10.422, што у процентима износи — 90,01% Словенаца и 9,99% Немаца. Од овог броја читава половина немачког становништва била је усредоточена у једном једином граду, Целовцу, док су остали били настањени у осталим грађинама Корушке. Па и ту, у Целовцу, као и у осталим грађинама Словеначке Корушке, Словенци су у то време претстављали знатну већину становништва.

Шта показује ова чињеница? Она, пре свега, показује да је — после много в ова насилне германизације — педесетих година прошлога века (кад је ова статистика писана) коначно етничка граница између словеначког и аустријског (немачког) становништва била устањена, да су територије настањене компактним словеначким становништвом биле већ онда етнички оштро одвојене од територије са компактним немачким становништвом. Она, осим тога, може да послужи као очита илустрација германског продирања у словенске земље путем економског поробљавања, за којим је онда следило и политичко.

Аустро-угарска монархија је, руководећи се завојевачким и германизаторским тежњама, у другој половини деветнаестог века извршила више пописа становништва у Словеначкој Корушкој на бази „разговорног језика“. Разуме се, имајући у својим рукама политичку власт и чврсте економске позиције, служећи се терором и притиском, аустријским германизаторима није било много тешко да натерају добар део својих словенских робова да се приликом пописивања изјасне за — немачки „разговорни језик“. Веродостојност ових докумената данас налази се у првом реду у оној њиховој негативној страни, тј. они могу сваком објективном човеку врло добро да послуже као пример каквим су се све сретствија служили германизатори да би, на силу бога, колико-толико променили бројни однос становништва на чисто словенској територији.

Међутим, поред ових и оваквих докумената бивше прнојуте монархије, остао је и читав низ докумената из 19 и 20 века друге врсте, у чију веродостојност не може нико да посумња. У ове документе, на пример, спадају: званични подаци о порасту становништва, званични црквени подаци о језику у епархијама, огласи у публикацијама епархије у Целовцу, словеначки народни катастри, званични аустријски подаци о језику ученика у Словеначкој Корушкој, поједини радови аустријских и словеначких научника о етничком положају, и томе слично.

Веродостојност ових докумената не може се оспорити из следећих разлога: прво, зато што они нису састављени у политичке циљеве и што је прикупљање података спроведено без икаквог притиска над становништвом; друго, зато што су намењени за чисто практичне циљеве, те нису могли да сакрију право стање ствари; и треће, зато што су се појавили за време владавине германизатора, те, уколико би и били нетачни, онда би то свакако ишло на штету Словенаца.

Узећемо, примера ради, званичне годишње извештаје епархије у Целовцу, у којима се налазе како цифре становништва, тако и подаци о језику парохијана у свакој парохији појединачно. Позната је чињеница да су епископи и други црквени великодостојници били увек Немци, као и то да је, у време када су ови подаци прикупљани од црквених власти, у Словеначкој Корушкој над словенским становништвом вршен страховит германизаторски притисак. Па ипак, слика етничког стања у Словеначкој Корушкој, према тим подацима, изгледала је овако:

Година пописа	Општи број становника	Број словеначког становништва према језику	Словенци
1880	126.686	23.000	103.500
1890	131.828	29.000	102.000
1900	134.952	33.000	101.000
1910	144.625	44.000	100.000

Према томе, број Словенаца у Корушкој 1910 године, према званичним црквеним подацима био је у сваком случају већи од 100.000 Словенаца, с обзиром на то да овај попис није вршен северно од етничке границе.

Словеначке организације и звршиле су 1900 и 1910 године своје пописе становништва. Број Словенаца на основу словеначких народних катастара износио је 1900 г. 101.300, а 1910 г. 107.174.

Германизаторска школска управа у Корушкој, такозвани Ландесшкулрат, предала је епархији у Целовцу податке за 1910 годину из неколико општина, предлажући да се за немачку децу uvede немачки језик на часовима веронауке. Узајамним проверавањем тих података, по којима је проценат словеначке деце у тим школама износио преко 98 па и 99%, са подацима из народног катастра утврђује се тачност ових последњих.

Непони подаци, ма колико непотпуни били, јер нису обухватили велики број Словенаца северно од етничке границе, међутим, само до 1910 године. Последњи црквени подаци, на пример, забележени су 1922 године, а онда се савиш прекинуло с том, већ у стањеном, праксом. Сенжерменска „демократска“ Аустрија и ту је учинила своје.

Зато се ми данас, истражујући етнички састав становништва у Словеначкој Корушкој, нужно враћамо на податке из 1910 године и из њих, уз нужне корекције, добијамо слику о правом стању ствари.

Меморандум наше савезне владе само за Словеначку Корушку наводи цифру од 120.000 Словенаца уз 60.000 Немаца, који живе углавном по градовима и који су, према томе, „резултат и живи доказ насилне вековне германизације“. Са 6.000 Словенаца из пограничних делова Штајерске и Градишњанских Хрвата, којих има око 70.000, цифра наше браће која су данас стално изложена германизацији и на-

ционалном тлачењу износи близу 200.000.

Аустрија, која је сав свој људски и економски потенцијал била ставила у службу Хитлеру и, заједно с немачком војском учествовала у пљачкашким и разбојничким походима, нема никаквог основа и права да и даље држи наше националне територије и нашу браћу у ропству. Она није дала, до дана данашњег, ниједног доказа да се одриче старих империјалистичких и германизаторских аспирација, којима су тако обилато биле налаћиване читаве генерације Аустријанаца у њеној даљој и ближој прошлости. Напротив, она те аспирације и данас, посредно и непосредно, потпирује.

Аустрија, осим тога, ни у току рата а ни после њега, није учинила савршено ништа да се испуни макар која одредба декларације Московске конференције. Целоме слободољубивом свету је данас познато да у Аустрији не само да није извршена денацификација, него да написти и даље неометано вршљају; утјежавајући демократско и, у првом реду, словенско становништво. Под заштитом извесних реакционарних кругова са Запада и Ватикана, Аустрија је постала легло међународних фашистичких злочинаца и њихових агентура. У њој данас налазе уточиште сви могући квислиншки елементи који се тамо организују, прикупљају и интригују противу демократије и мира у Свету.

Природно је онда што су народи Југославије и те како заинтересовани да се старе империјалистичке неправде, потврђене сенжерменским уговором из 1919 г., једном заувек расчисте и исправе.

ИЗВРШНИ НАРОДНИ ОДБОР ГРАДА БЕОГРАДА И ИЗВРШНИ ОДБОР НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА, У ЧАСТ ДЕЛЕГАТА МЕЂУГРАДСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ОРГАНИЗУЈУ

25 ЈАНУАРА:
у 20 часова у Народном позоришту код Кнежевог споменика свечану претставу „Кнез Игор“

26 ЈАНУАРА
у 9 часова пре подне одржаће се свечана конференција посвећена завршетку међуградског такмичења и додељивање заставице граду који је постигао најбоље резултате. Конференција ће се одржати у великој сали Коларчевог народног универзитета.

У 17 часова у Народном позоришту у згради на Врачару — одржаће се свечана приредба на којој ће културно-уметничка друштва Београда извести свој програм.

У 20.30 часова у сали бившег Официрског дома (угао улице Генерала Жданова и Краља Милана) приређује се свечани пријем.

КОНКУРС

за израду идејних скица станбених зграда у Београду

Извршни народни одбор града Београда расписује јавни конкурс за израду идејних скица типа станбених зграда, које ће ИНО подизати у Београду. Конкурс је општи и право учествовања имају сви грађани ФНРЈ.

Радове ће прегледати и оценити следећи жири: РОДОЉУБ СТАНИЋ, члан ИНО-а, арх. БРАНИСЛАВ КОЛИЋ, професор Универзитета, арх. МАТЕ БАЈЛОН, арх. МИЛОШ СОМБОРСКИ, помоћник директора Урб. завода НРС, арх. БРАНИСЛАВ СТОЈАНОВИЋ, др. ДРАГОЉУБ АНТОНИЈЕВИЋ, санитетски инспектор НР Србије.

Награде су следеће:

- Једна прва награда од динара 40.000
- Две друге награде од по дин. 20.000
- Три треће награде од по дин. 15.000

Поред ових награда ИНО задржава право откупа конкурсних радова са накнадом од по дин. 5.000.—. ИНО града Београда задржава сва права употребе и располагања са награђеним и откупљеним радовима.

Рок предаје радова у запечаћеним омотима под шифром (петочифрени број), са приложеним именом аутора у запечаћеном коверту је 20 фебруар 1947 године.

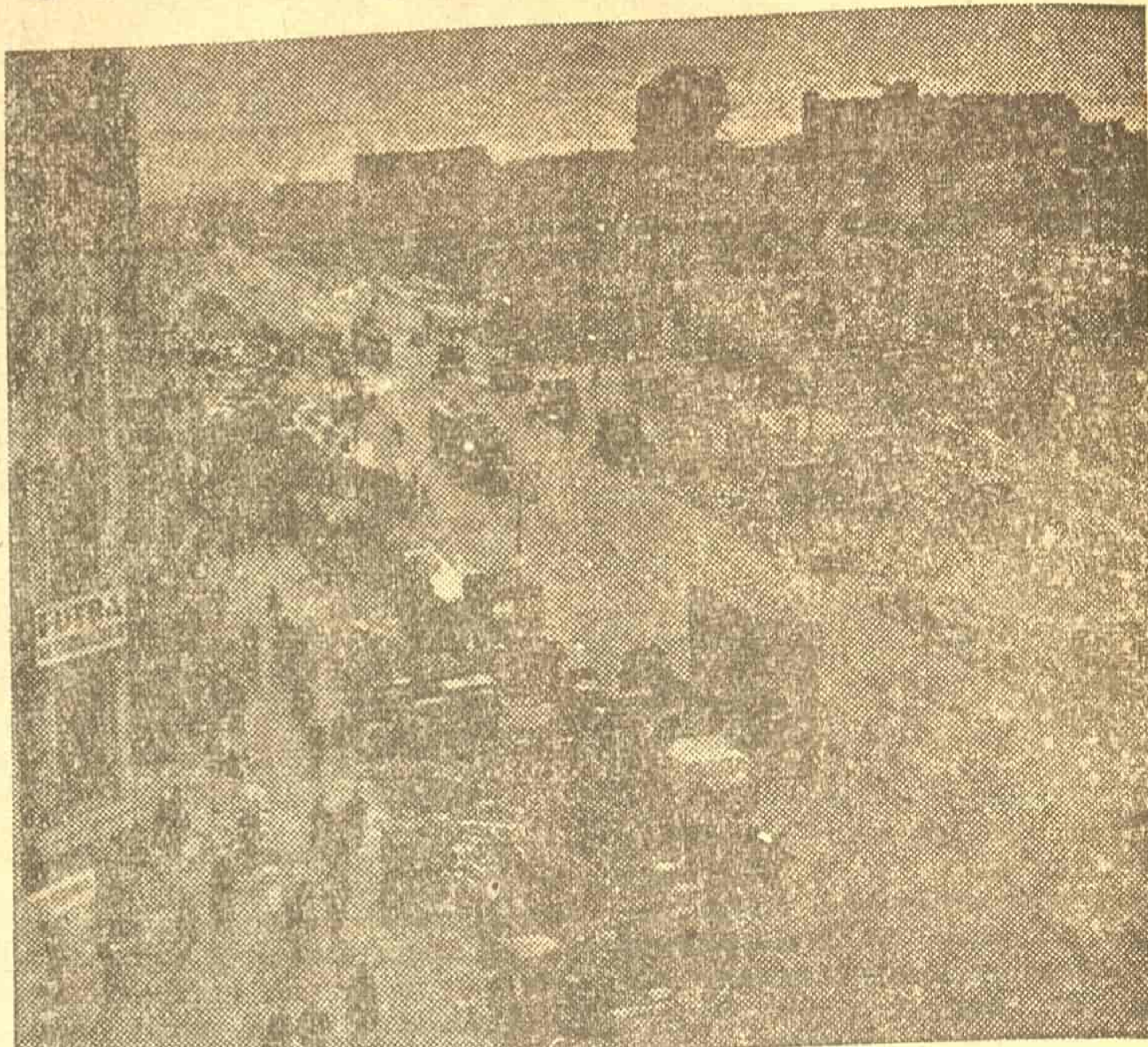
Радове предавати Грађевинском одељењу ИНО-а (за конкурс) Терезије бр. 45/1 спрат Београд.

За поштом достављене радове важи датум поштанског жига.

Услови и програм конкурса могу се добити у Секретаријату Грађевинског одељења ИНО-а од 20 јануара 1947 год., у времену од 8—14 часова.

Из Извршног народног одбора града Београда

Двогодишњица ослобођења Варшаве

На дан ослобођења ове улице није било. Данас њом јуре аутомобили и трамваји, а по новом плочнику хитају на посао грађани

Пре две године, 17 јануара 1945, у својој дневној заповести маршал Стаљин објавио је да је ослобођена Варшава, престоница савезничке Пољске, најзначајнији страшеки чвор немачке одбране на реци Висли.

— За одличне ратне операције, рекао је маршал Стаљин својој заповести, изјављујући захвалност трупама, међу којима и трупама Прве пољске армије, које су учествовале у борбама за ослобођење Варшаве.

Војним операцијама при ослобођењу Варшаве руководио је командант Првог белоруског фронта маршал Жуков. Трупе Првог белоруског фронта, у великој офанзиви Црвене армије која је отпочела 14 јануара 1944, извршиле су муњевити заобилазни маневар западно од Варшаве, форсирале су Вислу северно од града и отсекле на тај начин Варшаву од запада. Седмаестог јануара координираним ударцем са севера, запада и југа освојиле су град. Ослобођење Варшаве Москва је поздравила потунима из неколико стотина топова. Вест о ослобођењу мученичке Варшаве испунила је неизмерно радосно срца свих Словена и свега слободољубивог човечанства.

Ослобођењу Варшаве у унутарњем животу пољског народа претходило су велики догађаји који су уједно означили и нову епоху у историји пољског народа. Тридесет и први децембар 1944 године остаје у историји пољског народа као један од најзначајнијих датума. Тога дана је Пољско национално веће (Крајова рада народова) на свом пленарном заседању одобрило претварање Пољског народног комитета у привремену владу Пољске Републике, чиме су задовољене жеље широких слојева пољског народа.

Као последица хитлеровске агресије пољски народ био је подјармљен у септембру 1939 године. Политика фашистичких управљача довела је Пољску до руба пропасти. Пољском народу није остало ништа друго него да пође путем дуге и тешке борбе за успостављање своје државе, а догађаји су показали да је обнова пољске државе била могућна само на једној демократској основи, у тесној сарадњи са Совјетским Савезом и другим демократским земљама.

Емигрантска влада чинила је све могуће да би спречила стварање антихитлеровског фронта пољског народа и да спречи његову борбу против немачких освајача. Ова антинационална и антидемократска политика емигрантске клике довела је до њеног потпуног удаљавања од пољског народа. Показало се, и пољски народ постао је свестан тога, да емигрантска влада није никаква стварна сила него само да настоји да изиграва такву силу, искористивши чињеницу да је призната као таква и од неких влада. Пољски демократи схватили су ту ствар друкчије и изразили су то стварањем Пољског националног комитета који је за пет месеци од свог постанка убедно пољски народ да је он једини његов истински претставник. Његова политика пријатељства и сарадње са Совјетским Савезом била је врло плодна.

Новоформирана Пољска на родна војска и партизански одреди показали су у току ослободилачког рата пољског народа дивне примере херојства. Пример југословенских парти-

зана, који су се херојски борили са многоструко јачим непријатељем, давао је Пољацима потстрека за њихову борбу.

У ослобођењу Варшаве учествовале су и јединице Друге и Шесте пешадијске дивизије Пољске војске. На заставама Прве пољске дивизије, која је формирана у мају месецу 1943 године код Рјазана на реци Оки у Совјетском Савезу и прозвана именом Тадеуша Кошћушка — писало је: „Наш пут води у Варшаву“. Седмаестог јануара 1945 године тај је завет пољских патриота остварен. Они су са Црвеном армијом победоносно ушли у славну, мученичку и херојску Варшаву.

Ослободници Варшаве затекли су град у рушевинама. Ми сао о уништењу Варшаве родила се у злочиначкој глави немачког фашисте још много пре окупације Пољске. Када је Црвена армија отпочела ослобађање пољске земље, немачки злочинци, у брзини бекства, остављали су за собом не само оно што су покрали и напљачкали у Пољској, него и своје планове. У замку „Вавел“ у Кракову, у коме се сместио злочиначки гувернер Пољске, генерал Франк, пронађени су детаљно разрађени стручни планови о потпуном уништењу пољске престонице.

Пољски народ прославио је двогодишњицу ослобођења своје престонице улажући све своје напоре у њену обнову, изграђујући величанствену нову Варшаву, чији се обриси већ указују. У том делу обнове пољске престонице, уз пољски народ, учествују и сви остали словенски народи, нарочито словенски народи Совјетског Савеза, утврђујући тако и овде своје братство и свој вечни савез.

V. K.

ТЕЛЕГРАМИ БЕОГРАДА ВАРШАВИ — ПОВОДОМ ДВОГОДИШЊИЦЕ ЊЕНОГ ОСЛОБОЂЕЊА

ДЕМОКРАТСКОМ ОДБОРУ ГРАДА ВАРШАВЕ ВАРШАВА

Поводом двогодишњице ослобођења херојске Варшаве од фашистичког јарма, шаљемо Вама и грађанима Варшаве топле поздраве и желимо да што пре обновите вишу земљу и главни град Републике за добробратског пољског народа и свих словенских народа.

Живели херојски грађани Варшаве! Живело братство словенских народа!

Градски одбор Народног фронта Београда

ГОСПОДИНУ ПРЕТСЕДНИКУ ГРАДА ВАРШАВЕ ДОКТОРУ ТОЛВИНСКОМ ВАРШАВА

Извршни народни одбор града Београда у име своје и грађана Београда најсрдачније честита Вама господине претседниче а преко Вас братским грађанима Варшава велики празник двогодишњице ослобођења Ваше Јуначке престонице са жељом да понесни град Варшава и братска Пољска што пре савладају тешкоће које стоје на путу брзој обнови и изградњи Ваше отаџбине и Вашег главног града.

Секретар Извршног народног одбора града Београда Марко Никезић

Претседник Извршног народног одбора града Београда Нинко Петровић

Делегати градова учесника у међуградском такмичењу о успесима својих градова

ПРЕД СВЕЧАНОУ КОНФЕРЕНЦИЈУ ПОВОДОМ ЗАВРШЕТКА МЕЃУГРАДСКОГ ТАКМИЧЕЊА

Грађани Љубљане раде на уређењу свога града

31 децембра прошле године завршено је међуградско такмичење у ком су учествовали градови Загреб, Београд, Љубљана, Сарајево и Скопље. Поводом завршетка такмичења одржаће се 26 овог месеца у Београду заједничка конференција делегата такмичарских одбора фронтвова из тих градова на којој ће најбољем граду који је највише успеха у овом такмичењу постигао бити додељена застава.

Ради сређивања такмичарских података и утврђивања победника у међуградском такмичењу у Београд су допуто-

Највећи успех Загреба — изградња Савског насипа

— Ми смо за три месеца и 10 дана 20 дана пре предвиђеног рока завршили радове на које смо се обавезали примајући такмичење. Но, осим датих обавеза ми смо преузели на себе још и низ других обавеза о чијим резултатима ћемо говорити на свечаној конференцији у недељу. Ми смо до сада највећи број фронтвова окупили на радовима на изградњи насипа и изградњи кућа у Максимиру и на Вараждинској цести. Досад смо изграднили 60% нових малих кућа. Многе су још у градњи и биће готове овога пролећа. А у овима које су изграђене изводе се завршни радови. Свакако да је наша највећа акција изградња Савског насипа на коју смо ми мобилисали око 68.000 грађана. Сем још великих акција било је и других као изградња водовода, насипање улица и разни други мањи радови од локалног значаја по појединим реонима Загреба.

У последње време настанком зиме тежните нашег рада пребацили смо на културно-просветни сектор као и на помоћ народној власти. Ми сада имамо седам домова културе. То су углавном просторије које су и раније постојале а које смо ми добровољним радом у оквиру овог такмичења преуредили за ту сврху. У нашем највећем индустријском предузећу „Раде Кончар“ изграднили смо потпуно један нов дом културе чија дворана може да прими око хиљаду посетилаца. На пролеће ћемо приступити изградњи три нова дома културе. Кроз разне приредбе у нашим домовима културе прошао је велики број људи тако да се запажа веома велика живост на том пољу наше делатности у Загребу.

То је уједно и наш најактивнији облик рада. Поред тога културно-просветни рад се одвијао углавном преко читалачких група, читаоница и преко вечерњих курсева за изучавање марксизма и ленинизма. На приредбама у нашим домовима културе водили смо борбу против разних нама туђих и по наш живот у крајној линији штетних особина које су дошле углавном из западно-европских држава код нас. То је у првом реду тежња да се такве приредбе претворе у нај-

вали 18 јануара ове године делегати такмичарских одбора и заједно са београдским делегатима формирали такмичарску комисију. Из Загреба су допутовали друг Борис Мајер и другарица Паула Хумек; из Љубљане друг Леополд Кресе и другарица Албина Печаве; из Сарајева другови Хамдо Мисирлић и Ахмет Бакшић и из Скопља друг Перо Корбар.

Редакција нашег листа замолила је другове да нам у кратким потезима кажу нешто о успесима и евентуалним недостацима као и о искуствима стеченим у овом такмичењу.

У име Загреба говорио је друг Мајер и између осталог је рекао:

обичније игранке до у бесконачност.

У акцији слања књига на село фронтвоци Загреба послали су око 42.000 књига села, а поред тога претплатила су многа села на „Селачку борбу“ и „Слободни дом“. Најуспелији облик активности у акцији помоћи селу свакако је била изградња трију села у Загребачком округу. У току такмичења као помоћ тим селима прикупљено је 8.000.000 динара што заједно са ранијом сакупљеном сумом чини 33.000.000 динара. Загреб има велике комплексе земљишта засађеног поврћем и на њима су фронтвоци дали велики број добровољних радних часова у помоћи пољопривредном одсеку нашег града при брању, сађењу, заливању усева и у обради земљишта. Ту су се нарочито истакле другарице из Антифашистичког фронта жена.

Другарица Хумек такође делегат из Загреба говорила је о успесима такмичења на сектору производње. Радници Загреба су углавном прихватили обавезе и радили у оквиру плана такмичења јединствених синдиката. И једно је без сумње радничка класа Загреба учинила све да би дала најбоље резултате. Метална индустрија Загреба предјачи од свих других. Радници и намештеници схватили су да радничка класа треба да буде носилац активности и конкретни извршилац постављених задатака у погледу изградње и обнове земље.

Најбољи радни колектив Загреба — који је истовремено најбољи у целој Хрватској — је железничка радиона у Загребу. За њим долази радни колектив фабрике алата и машина „Првомајска“. У Загребу има 649 ударника у периоду новембарског такмичења. Многи од тих ударника проглашени су по други па чак и по трећи пут.

Кроз читав период такмичења најбоље резултате у градском такмичењу Загреба показивао је Пети рејон који је био стално носилац прелазне заставе, па је и данас држи. То је углавном раднички крај и његови становници су се највише ангажовали на испуњавању задатака у оквиру постављених обавеза за међуградско такмичење.

Поред тога поправљали смо и паркове у граду.

У погледу помоћи селу постигли смо знатне резултате. Радне екипе љубљане обишле су преко 60 села. И ту се наш рад разликује од начина рада у другим градовима. Ми смо организовали колективне одласке читавих радних колектива у поједина села у околини Љубљане. И то смо сваке недеље спроводили уз велико одушевљење радника. Ти наши радни излети не само што су донели конкретну помоћ селима, већ су и знатно зближили град са селом.

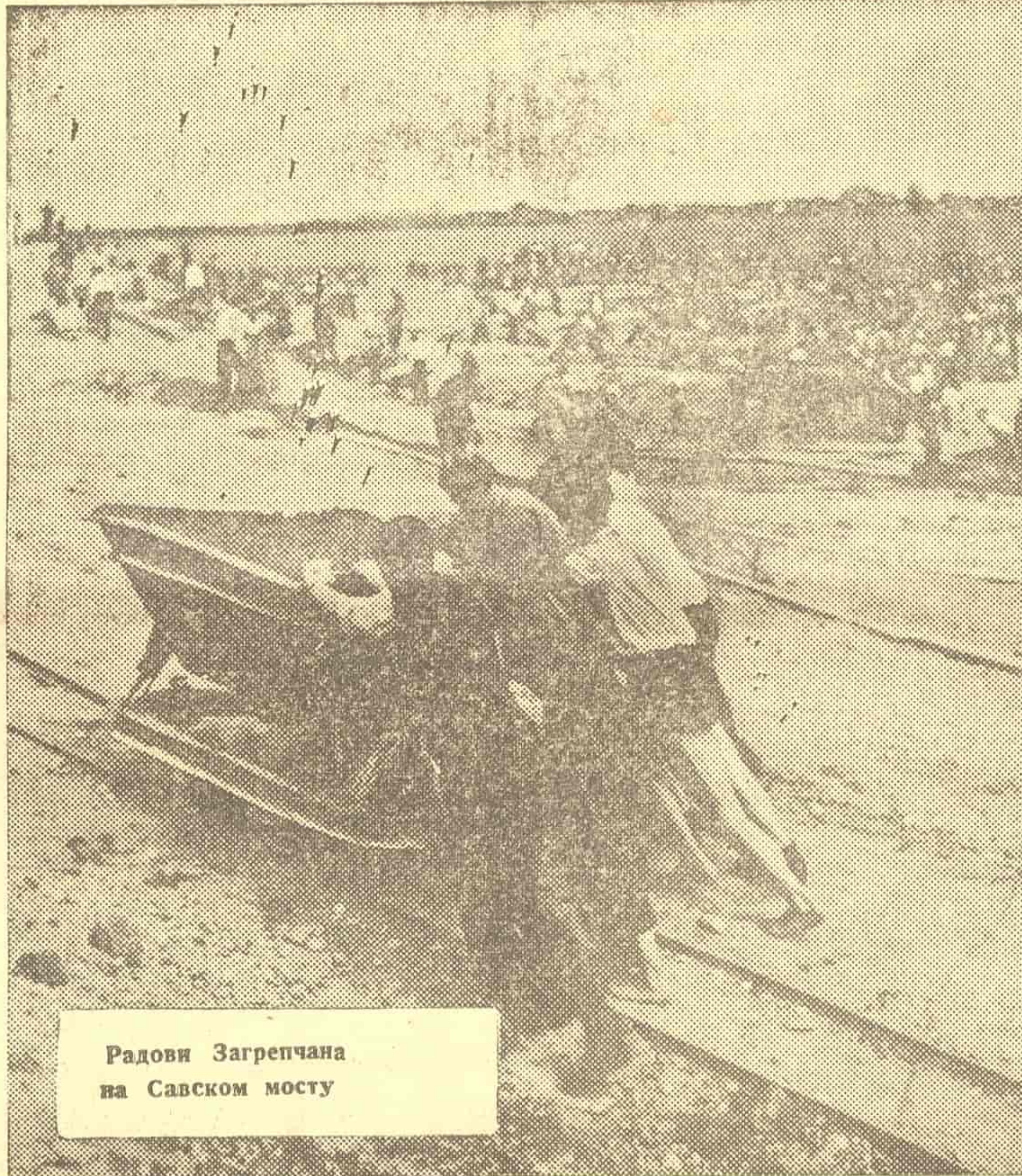
У испуњавању обавеза у културно-просветном раду ми смо главно тежиште пребацили на рад народних универзитета. У Љубљани сваки рејон има свој народни универзитет на коме се редовно одржавају предавања. Код нас проблем неписмености уопште не постоји. И по питању помоћи селу у књигама ми нисмо могли много да учинимо, јер та помоћ нашем селу није била ни

потребна. Колико је и било сакупљених књига ми смо их слали у Словеначко Приморје где се осећа велика оскудница књига на словеначком језику. Културно-просветни рад се одвијао такође и по синдикалним групама и разним кружоцима поред којих су постојале и дебатне групе. У селима где су одлазиле радне екипе редовно су одржаване и културне приредбе.

У помоћи народној власти могли смо и веће резултате да постигнемо. Ту смо највећу пажњу посветили социјалном питању, тако да су многа предузећа, установе и фабрике преузеле на себе обавезе патроната појединих социјалних установа. У оквиру такмичења дато је у овом циљу преко четири милиона динара.

У културно-просветном раду најбољи је рејон Шинка, а у помоћи селу рејон Мост који је претежно раднички рејон.

У Љубљани је проглашено у новембарском такмичењу 85 ударника.

Радови Загребчана на Савском мосту

Сарајево је само у гашењу пожара у шумама Романије дало 130.000 радних часова

Друг Мисирлић је у име фронтвова Сарајева о успесима и недостацима њиховог такмичења углавном рекао следеће:

— Осим обавеза које смо примили кроз такмичарски план, ми смо се трудили да такмичењем обухватимо најшире слојеве града и да у њима развијемо радни полет. Углавном наш рад је крунисан успехом јер смо успели да у наше радове укључимо све грађане а поред тога велик нам је успех и то што су на тим радовима учествовали заједно и Срби, и Хрвати и Муслимани. У погледу обнове града ми нисмо имали великих радова јер Сарајево није много ни страдало у овом рату. Наша једна од највећих акција била је чишћење корита реке Миљачке која већ 25 година није чишћена. Може се претпоставити колики је то посао био да се речно корито које толико година није било чишћено очисти од блата, муља и разних других отпадака тако да смо очистивши 40.000 квадратних метара корита створили много хигијенскије услове за живот грађана Сарајева. Поред тога грађани Сарајева радили су и на завођењу водовода у рејонима који до сада нису имали воде а то питање је било врло болно за те крајеве. На њему су сви предратни кортеши добијали гласове бирача ових предграђа обећавајући чим буду изабрани за посланика да ће увести водовод. У тим радовима су грађани ископали 7.013

метара канала у које су постављене цеви, те је тако тај крај добио воду. У акцији пошумљавања фронтвоци Сарајева су ископали око 360.000 рупа за саднице и засадили 260.000 нових садница.

У погледу рада на културно-просветном сектору ми смо главну пажњу посветили борби против неписмености. По непотпуним подацима, неписмених до 50 год. необухваћених течајевима има око 1500. Данас имамо на течајевима обухваћених око 3.300. Даље смо посветили пажњу раду читалачких група и на том пољу постигли смо знатне успехе. Пошто се показало да начин рада на читалачким групама не одговара свим слојевима грађана, ми смо за оне уздигнутије образовали дебатне кружоке који раде такође са успехом.

У помоћи селу ми нисмо постигли неке велике успехе. Углавном смо организовали радне екипе за помоћ селу. Али рад ових екипа био је прилично отежан недостатком материјала а и великом удаљеношћу села којима је била стварно потребна помоћ. Јер села у најближој околини Сарајева нису настрадала и нека нарочита помоћ није им ни била потребна. Ми смо у погледу акције „Село—Град“ занемарили једну важну ствар а то је нисмо организовали долазак сељака у посету радницима у граду што је Београд учинио.

Наша највећа и свакако најуспешнија акција била је акција на гашењу пожара у околини Сарајева углавном у шумама Романије. Ту су се највише истакли радници Сарајева који су добровољно одлазили и остали на напорном послу локализовања и гашења пожара по четири и пет дана. На тим радовима грађани Сарајева дали су око 130.000 радних часова.

У погледу производње ми смо премашили план и постигли знатне успехе. Сарајево има 761 ударника. Велики број радника радио је добровољно и таквим добровољним прековременим радом радници Сарајева изграднили су два потпуно

нова моторна воза за пругу Сарајево—Београд која већ саобраћају. И наш најбољи радни колектив је железничка радионица а најбољи рејон града Сарајева је Четврти рејон који је од почетка до краја такмичења био најбољи. И наш Четврти рејон је углавном раднички рејон.

Фронтвоци Сарајева завршетком међуградског такмичења нису престали са такмичењем. Они су продужили такмичење предузимајући нове обавезе решивши да појачаном активношћу на свим пољима рада, дочекају конгрес Фронта Б. и Х. који ће се одржати фебруара месеца о. г.

У Скопљу има више од 10.000 неписмених

Делегат Скопља, друг Корбар, говорио је о успесима у такмичењу рекао је углавном:

— Одмах по примању обавеза ми смо предузели обимне радове на њиховом испуњавању. Ми смо схватили пуну важност такмичења и његово значај и зато наши резултати који је смо постигли претстављају једну значајну чињеницу која ће нам служити као потстрек и у нашем будућем раду. И наш успех је велики у томе што смо на масовним радовима успели да скупили све мањине — и Арбанасе и Турке. Грађани Скопља одазивали су се на све наше акције, а у одлазивању предјачили су радници, АФЖ и омладина. Можемо слободно рећи да су се наши фронтвоци саживели са проблемима нашег града. Као и у свим градовима и код нас је радничка класа била на првом месту. Наши радници кроз такмичење повећали су производњу, смањили производне трошкове и на тај начин појевстили робу. Скопље има 85 ударника и три новатора. Наш најбољи радни колектив је синдикална подружница поште.

Једна од највећих акција коју су фронтвоци Скопља спровели била је регистрација неписмених. Но и поред четири извршена пописа ми још немамо тачан број неписмених. Верује се да тај број прелази 10.000. У наредној кампањи за описмењавање обухваћено је 2.364 особе. Наш је недостатак што није довољно урађено на културном раду којим би се обухватиле и мањине. Сада тежимо да преко биоскопских претстава посвећених само за мањине, преко читалачких група, алфабетских курсева и разних других акција политичких и културних ослободимо конзервативног схватања.

У помоћи селу, с обзиром на наше прилике, учињено је прилично. Велики број радних екипа из Скопља обишло је околине села, тамо одржавао културне приредбе, а уз те екипе из села су одлазили лекари који су вршили прегледе, давали савете и делили лекове. У слању књига селу нисмо постигли скоро никакве резултате.

Друга велика акција фронтвова Скопља била је асанација најближе околине града, где су исушиване многе мочваре и мала језерца која су уствари била велика лежишта блата и легло маларије. Исцртавањем мочвари фронтвоци Скопља смањили су могућност

заразе од маларије за 80%. Исто тако много је урађено и на пошумљавању најближе околине Скопља. У акцији за пошумљавање околине Скопља, учествовало је безмало целокупно грађанство и захваљујући њиховим напорима створен је велики заштитни шумски појас око Скопља.

У помоћи власти највише се радило на попису неписмених, а затим на питањима снабдевања грађанства. Поред тога фронтвоци Скопља радили су на великом градском имању „Острво“ на сађењу кромпира и другим пољопривредним радовима. Поред тога радило се на сакупљању коштица од кајсија од којих се прави уље.

Најбољи рејон Скопља је Четврти рејон који је искључиво настањен радницима.

Делегати свих градова учесника у међуградском такмичењу, слажу се у гледишту да је ово велико међуградско такмичење, поред великих конкретних резултата постигнутих кроз такмичење, донело и низ других позитивних појава. Пре свега велики масовни радови на којима је учествовао велики број људи у свим градовима зближио је фронтвоке масе самога града, подигао код њих радни елан и формирао и учврстио свест о потреби добровољног рада на корист заједнице. То је прво. А затим, само такмичење између главних градова наших република било је уствари најконкретније продубљивање велике тековине наше заједничке борбе — братства и јединства.

Делегати такмичарских комисија из ових градова такође су се сложили и у томе да такмичење није постављено само зато да би се видело ко је најбољи и ко је постигао највеће резултате, већ да би се кроз такмичење измењала искуства до којих су поједини такмичарски одбори дошли којима би се сви градови наше земље користили у извршавању великих обавеза обнове и изградње које пред нас поставља вођа наших народа и наш учитељ маршал Тито. Једно је несумњиво, сви градови уложили су највеће напоре за постизавање што већих резултата у том правцу. Реалан ефекат тога рада, на жалост, не може се потпуно истаћи јер се скоро у свим градовима није водила правилна евиденција о радовима.

Д. Б.

Највећа акција Љубљане пут Љубљана—Језице

Испред такмичарског одбора Љубљане друг Кресе је углавном рекао о успесима фронтвоваца Љубљане следеће:

— Ми смо пре почетка такмичења повели широку кампању кроз агитацију за такмичење, у циљу окупљања што већег броја људи на конкретном извршењу обавеза датих у такмичењу. Наравно да су се осетили одмах и успеси тако добро припремљених акција. Ми смо успели на појединим радовима које је изводио

Фронт да окупимо и преко хиљаду људи.

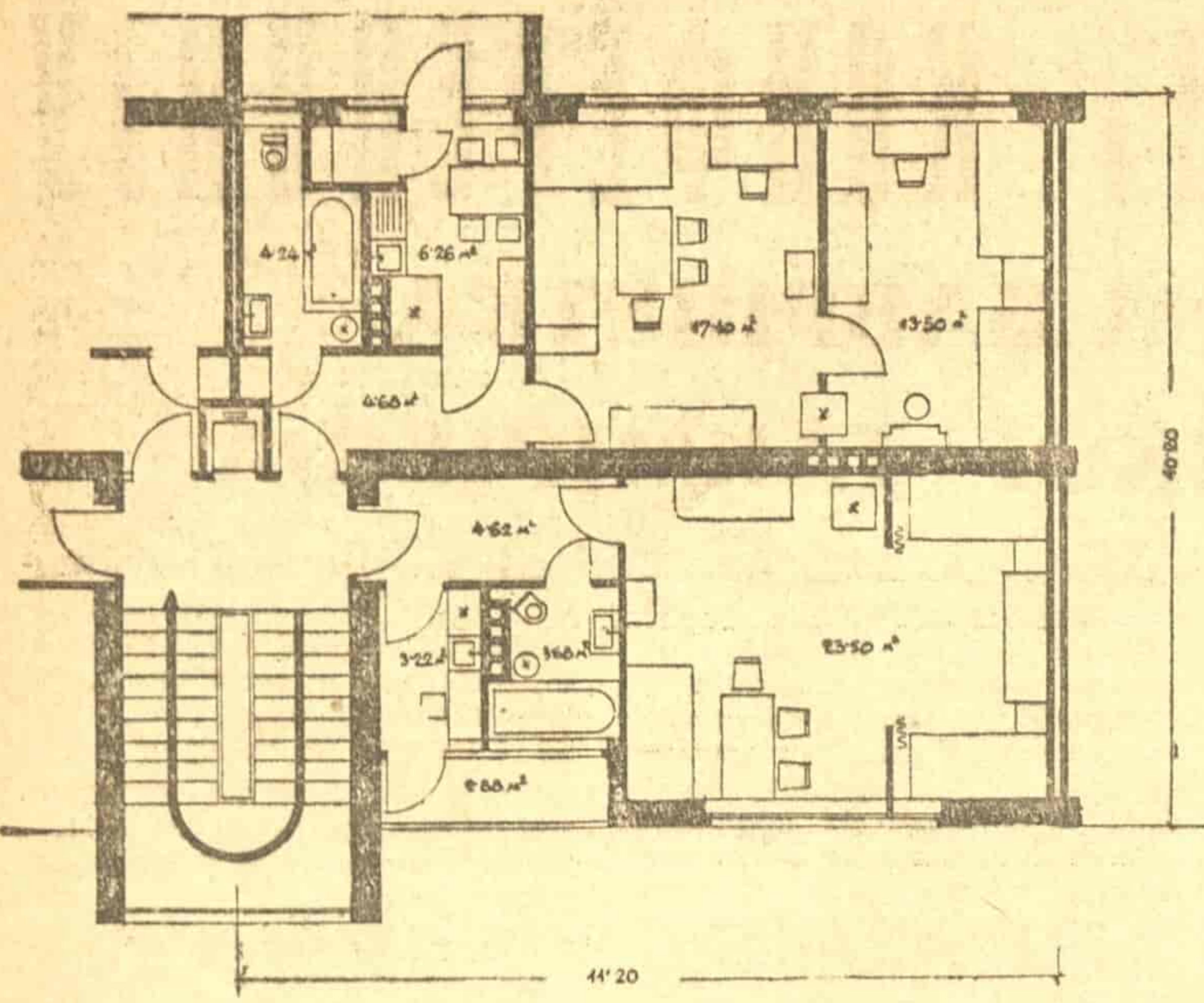
Ми смо у Љубљани имали специфичне проблеме и зато се код нас такмичење одвијало и под другим условима. Ми нисмо имали порушене делове града, као, на пример, Београд. Зато смо ми углавном сву активност по овом сектору такмичења управили на поправљање улица и изградњу нових. Једна од наших највећих акција је изградња пута Љубљана—Језице на коме је учествовало око 10.000 људи.

Ударнички рад на чишћењу корита Миљачке

ДИСКУСИЈА ПО ПИТАЊУ ИЗГРАДЊЕ 2.000 СТАНОВА

Проблем станбеног минимума

Један предлог за распоред станбеног простора

Недавно расписани конкурс Извршног народног одбора, за израду предлога и нацрта за подизање нових станбених зграда, изазвао је велико интересовање како стручњака тако и осталог грађанства.

У условима које је у вези са овим конкурсом дао Извршни одбор назначене су површине станова које су према врсти станова одређене као највеће. Ове површине просторне су после многих дискусија о потребама величине појединих просторија, како у Удружењу инжењера и техничара тако и у стручним одељцима Извршног одбора. При свим тим дискусијама нарочито се пажња обраћала на то, да минималне квадратуре појединих просторија не буду испод оних које су удобном животу потребне.

Стварност, да је после свих разарања окупатора остало врло много грађанства без крова над главом, и да би се многи задовољили да добију само ово, не сме бити мерило и оно што ће руководити приликом пројектовања. Несумњива потреба штедне у материјалу и радној снази не сме задржати у удобност и хигијенске услове станова.

Рационално коришћење изграђених површина у једном стану, условљено је правилном унутарњом комуникацијом. Што значи да све станбене просторије морају бити исправно повезиване са нузпросторијама стана. Добрим делом удобност стана зависна је од овога распореда. Поред овога треба водити рачуна о постављању отвора, тј. врата и прозора. На несрећу скоро сви на себи осећамо последицу да у врло много случајева пројектанти приликом израде планова нису о овоме водили рачуна, тако да сусрећемо врло често велике просторије које ради неспретног постављања врата и прозора не могу да се користе онако како би требало користити у односу на њихову величину. Добро промишљено постављање отвора омогућује боље коришћење и релативно малих просторија, и тиме се употребљивост доводи до максимума.

Предложене димензије појединих просторија од Удружења инжењера и техничара одређене су сразмерно њиховој намени видећи рачуна о кубатурама просторија које задовољавају хигијенске потребе. Ово тражење минималних мера појединих просторија је од нарочите важности, јер уштеда сваког сувишног квадратног метра умножена са хиљадама станова који ће се током већ ове године подићи, омогућује подизање даљих станова. За боље постизање коришћења просторија несумњиво је потребно да се спроведу мере у типизацији величина намештаја. Ово ће поред осталих користи које доноси радном човеку, донети, и уштеду дрвета, са којим морамо пажљиво руковати јер су наше шуме добрим делом од непријатеља уништене.

Удобном становању допринеће много и постављање блокова зграда у односу на стране света, и кошау која је један од тешких проблема загревања. Нове савремене конструкције у столарији, нарочито

у прозорима помоћи ће да се овај проблем у неколико решени. Дебљине зидова од којих исто тако зависи пгодност загревања просторија треба да буду тако димензиониране да губици топлоте буду минимални. У овоме ће помоћи домаћи савремени термичко-звучни изолациони материјали, чија је производња у нашој земљи добро организована.

При контролисању статистичких података, упоређивању њихових бројних резултата, дошло се до закључка да су Београду најпотребнији станови са једним и две собе са нузпросторијама. Извршни одбор је на основу оваквих података и саставио међусобни однос разних врста станова. Поменути станови су баш тип за које се показује велико интересовање најширег дела нашег грађанства. Тога ради износимо једну типичну основу која претставља један елемент од станбеног блока у коме су четири стана у свакоме спрату везана на једно

степениште. Од ових су приказани један двособни стан са нузпросторијама и један једноособни стан исто тако са нузпросторијама. Ради бољег упознавања читаоца објаснићемо у неким и један и други стан. Површине појединих просторија су у границама од Удружења инжењера и техничара предложеним мерама.

Доњи једноособни стан карактеристично наглашује тежње новог становања. Простор у коме се живи, повећава се на терет споредних просторија, чије површине потпуно задовољавају потребе. Предвиђањем собе са два мала преградна зида и завесом омогућује се издвајање интимнијег дела стана, што ће помоћи у удобности становања. Постављени намештај показује једну од могућности максималног коришћења овога стана. Треба запозити да је постављено комплетно купатило са објектима уобичајне величине (када 175 см.). У нацрту приказана кујна замишљена је као решо кујна, са чесмом и великим електричним решоом. На место креденца целом дужином зида изнад решоа, чесме и раднога стола предвиђа се затворена полица за посуђе која ће заминити досадашњи „креденас“. Доњи део радног стола биће термички изолациони орман са директном вентилацијом који ће служити као мала остава. Удобно претсобље и ложија употпуњују удобност овог стана.

Насупрот овом једноособном стану, у горњем делу цртежа приказан је један двособни стан са споредним просторијама. Ове су нешто веће него код ранијег стана, што је и разумљиво са обзиром да већи број лица која ће становати у овом стану. При одређивању величине спаваће собе првенствено је вођено рачуна о хигијенским потребама које су овом димензијом задовољене, и од нашег грађанства уобичајеног намештају који се уноси у спаваћу собу. Као што се из ски-

це види у овако димензионираном просторију смештен је комплетан намештај једне спаваће собе. Дневна соба својом величином омогућује нормално обитовање у њој а даје могућности да при њеном максималном искоришћавању прими још најмање две особе. У овом стану кухиња је са обичним штедњаком за ложење, судопером, и даје могућности да поред ормана може се поставити и сто за четири особе. Ово омогућује да се каткада кухиња употреби за ручавање. Овај стан поред побројаних просторија има нормалну оставу и балкон.

Како су од Извршног одбора предвиђене станбене зграде највише четири спрата то скицом није предвиђен особни лифт већ само теретни за изношење горива и осталих ствари у спратове. Горња скица је само један приказ како се може решити основа стана користећи предложене појединачне мере просторија. Намера је да се овим поттакну најшири редови грађанства да суделују у решавању овог свима нама тако блиског проблема. Очекује се, да ће сви за ово позвати стручњаци као и они добронамерни грађани које овај проблем интересује помоћи својим сугестијама да се нађе исправно решење.

арх. Јосиф НАЈМАН

У недељу, 26 овог месеца, одржаће се у 10 часова пре подне редовни састанак дописника „20 октобра“.

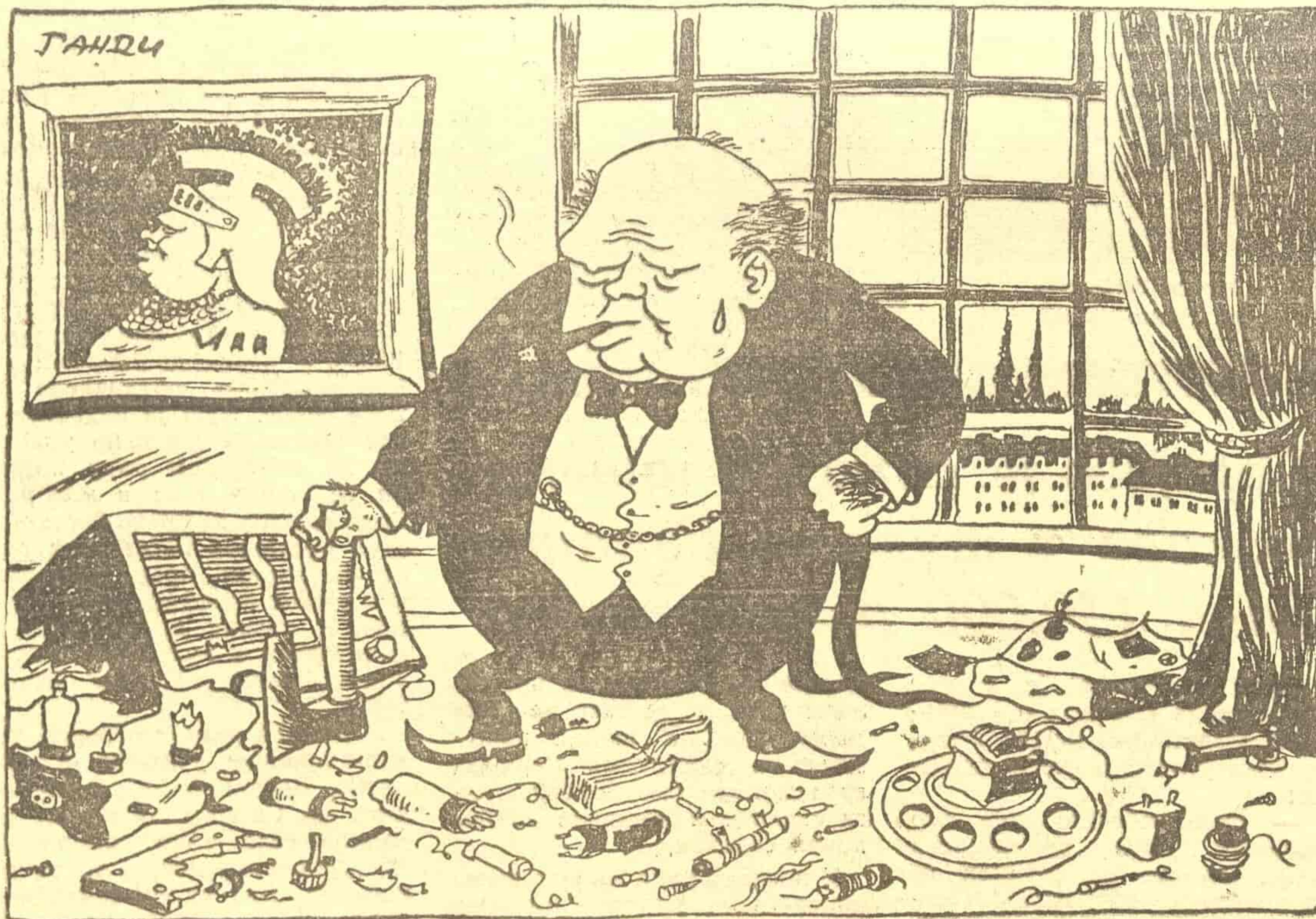
Састанак ће се одржати у просторијама библиотеке, Влајковићева 8 I спрат.

Моле се дописници да овоме састанку присуствују.

Ћредништво.

Велики обрачун витеза од Фултона

а После победе Демократског блока у Пољској

— Нећеш ти мени више превосити изборне резултате!

Курсеви за матичаре при рејонским народним одборима

Одмах после ослобођења наше земље морало се, и пре доношења Устава, приступити регулисању питања склапања оних бракова где брачни супружници нису хтели из било којих разлога да брак склапају пред црквеним органима. Тада су народне власти у оквиру Одељења унутрашњих послова основале Отсек за грађанска стања пред којим су склапали бракове и уговорени — регистровани у нарочите књиге, а венчавање је обављано пред чланом ИНО-а града Београда — повереником Одељења унутрашњих послова. Први такав брак регистрован је дана 16 маја 1945 године.

Отада је настављено редовно регистровање свих оних који су желели да брак склопе пред органима народних власти, тако да је до ступања на снагу Закона о браку и Закона о државним матичним књи-

гама, тј. до 9 маја 1946 године, регистровано у те привремене матичне књиге око 3.400 бракова.

Закон о државним матичним књигама ступио је на снагу 9 маја 1946 године, али да би исти могао бити уведен у живот морало се приступити изградњавању кадрова који би у рејонским народним одборима могли обављати ову службу. Тако је, половином новембра 1945 године, Претседништво владе НР Србије у заједници са Министарством унутрашњих послова Србије и Одељењем унутрашњих послова ИНО-а образовало курс за матичаре који је трајао 2 месеца, а слушало га је 30 слушалаца. На курсу су се прорађивали Основни закон о браку, Закон о државним матичним књигама, односно њихови пројекти, као и питања из администрације. Курс је са успехом завршило 28 слушалаца, који су одмах

после тога распоређени по рејонским народним одборима ради организовања ове службе и вршења припрема за дан 9 маја 1946 године, када је Закон о државним матичним књигама ступио на снагу и када су извршени први уписи у књигу венчаних, рођених и умрлих.

Кадр матичара је био млад, научи и да од себе. Да би се али је имао воље да што више те тешкоће бар донекле отклони и да би се завела једнообразност у тумачењу законских прописа заведени су недељни часови тумачења закона и решавања конкретних питања, на којима присуствују сви матичари и који се и данас, после скоро годину дана, још увек непрекидно обављају.

Ступањем на снагу Закона о држављанству и доношењем Правилника за његово извршење, матичари су добили још један нови задатак — припре-

Ортаци...

Ватикан прикрива југословенске ратне злочинце. „Борба“

— Како да Вас не кријемо кад сте нам ви најбољи сарадници...

ПРЕД ВЕЛИКУ ГРАЂЕВИНСКУ СЕЗОНУ

Стручно оспособљавање грађевинских радника

Шта је учињено да се побољша положај грађевинаца

За претстојећу грађевинску сезону припремају се најобимнији планови, од чијег остварења зависи побољшање тешких станбених прилика Београда.

Наступајућа грађевинска сезона, по предвиђеним плановима, биће интензивнија него ма која до данас. С тим у вези поставља се питање обезбеђења стручних грађевинских кадрова који су у прошлости сезони, иако по обиму далеко слабији од ове која се припрема, недостајали.

Појава да огроман број ученика у привреди излази у металце, којих данас имамо довољно, избегавајући рад у другим струкама, изазвала је и недостатак довољног броја потребних младих грађевинских кадрова. На избор позиција и избегавање грађевинске струке пресудни значај има околност да је посао грађевинских стручњака сезонски и не траје дуже од седам до осам месеци у години.

У Совјетском Савезу посао грађевинаца није сезонски. То се постиже на тај начин што се у лето раде углавном спољни радови, а у зиму унутрашњи, или се ради на затвореним, покривеним скелам. Наше грађевинарство, да би се олакшао положај грађевинских радника и да би се радило без застоја, мора и треба да узме такве овакав правац и овакав плански начин рада. Треба омогућити да се извесни делови за градњу: степенице, надпрозорници, потпрозорници, раде зими у затвореном простору у исто време док се обрађује (малтерише, ставља под, врата и друго) унутрашњост преко лета сазиданих и споља обрађених зграда. Са таквим послом већ се отпочело и у овој години.

Тиме што посао грађевинаца излази из оквира радне сезоне биће уклоњен један од узрока слабог прилива младих кадрова у ову струку.

Али, народне власти, као и руководства наших државних и синдикалних органа, ишли су још и даље у побољшавању животних услова грађевинских радника. Нова уредба о платама, која је у припреми, предвиђа плаћање грађевинских радника по највишој тарифи. Тиме што ће грађевинци бити у првој категорији и имати

плате као и остали радници уврштени у ту категорију постићи ће се њихово потпуно изједначавање са металцима, јер истовремено значај њиховог рада једнак је са значајем рада металских радника.

Потребе за грађевинцима велике су и зато је било неопходно обратити пажњу на њихова стручна уздицања. Месни одбор грађевинаца, схватајући правилно значај способних грађевинаца за успех у првој години планске привреде, организовао је, у заједници са Министарством грађевина и својим Савезом, већи број стручних курсева, на којима ће грађевински радници употпуњити своја знања, спремајући се за велике напоре који претстоје у првој години планског рада.

Зидарски стручни курс посећује 150 људи, тесачки курс 40, асфалтерски 35, калдрински 28, курс за радове ксил литом 23 радника, полтерски (курс за руководиоце) посећује 46 људи, виши стручни курс на Средњо-техничкој школи 16 људи и шестомесечни молерско-фарбарски курс 40 људи. Укупан број посетилаца ових курсева је 378. Њима руководе инжењери и други стручњаци из „Орграса“, „Ком грапа“, Министарства грађевина и ИНО-а.

У плану градње за идућу годину предвиђа се подизање монтажних станова. Ти станови биће грађени од старог материјала и отпадака, цигле, шљаке итд., од синтетичког материјала, чиме ће бити омогућена огромна уштеда материјала и искоришћавање онога што се до сада бацало. Да би успех био што већи, да би рад био бржи, потребно је организовање курсева за учење ове специјалне врсте послова при спајању готових делова монтажних станова. При овоме нарочито пажњу треба обратити на то да курс обухвати са једне стране најспособније раднике који ће брзо схватити овај нов начин рада, а са друге што више младих до сада у грађевинарству не ангажованих људи који ће се специјализовати за ту врсту послова.

Посматрајући рад грађевинских радника у другим земљама, у првом реду у Совјетском Савезу, намеће се логичан закључак да наши грађевинци морају још много да уче, да се усавршавају и учине свој рад рационалнијим. У новембарском такмичењу број ударника грађевинаца у Београду износио је око 140.

Али, при рационализацији у грађевинским радовима најбољи пример могу да нам буду радници Совјетског Савеза. Код њих постоје радне бригаде које у току једне смене поређају по 81.000 цигаља (бригада Максимијенка из Новосибирска).

Међутим, кад нас се до данас није обраћала довољна пажња рационализацији рада на грађевинама, Екипе нису довољно унагрне, постоје још увек извесан антагонизам старијих, који чувају своја знања, према млађима који уче занат.

Нова година пред Централни одбор, Централну управу и Месни одбор грађевинаца ставља низ обимних и значајних задатака од чијег правилног решења зависи успех при изградњи толико потребних станбених просторија, државних надлежстава и фабричких зграда.

МОБИЛИЗИМО СВЕ НАШЕ СНАГЕ ЗА ПОТПУНО СПРОВОЂЕЊЕ У ДЕЛО ОДЛУКА ЧЕТВРТОГ ПЛЕНУМА ЦОЈСЈ

Годишње скупштине подружница треба што боље припремити

Крајем децембра прошле године Централни одбор Јединствених синдиката донео је одлуку о спровођењу редовних годишњих скупштина подружница. У тој одлуци стоји да се годишње скупштине одрже до 1 априла ове године.

Значај спровођења годишњих скупштина синдикалних подружница најбоље се огледа у задацима који стоје пред сваком нашом синдикалном подружницом. Те задатке најбоље је подвукао и на њих указао Четврти пленум Централног одбора ЈСЈ у доношењу својих одлука. Најкретнији и највећи задаци су они који се, у вези са преласком на планску производњу, у вези са спровођењем електрификације и индустријализације наше земље, постављају пред радничку класу. Решавање и савлађивање овако великих задатака тражи од наших синдикалних подружница далеко већу спремност, чврстину и оперативност да би могле бити способне да решавају све проблеме који искрсну пред њих.

Овогдишње скупштине подружница не смеју се схватити као нешто формално. Оне не треба да буду саме себи циљ. Напротив оне морају да послуже као моћна подлога и средство за још већу мобилизацију радника и намештеника за остварење свих оних привредних задатака које поставља наша планска привреда — наша држава.

Наши нови управни одбори, који ће бити изабрани на годишњим скупштинама, затим пододбори, комисије и групе, које су недавно формиране или које су још у формирању треба да нају праву садржину по свим секторима свега рада и деловања. Да сада се показало да многи пододбори и комисије у подружницама нису направили своја рада, ни често не знају шта да раде и како да раде, а мање више у многим подружницама постоје само формално. Значи да се у нашим подружницама треба мобилисати и ангажовати чланство на решавању ових и сличних питања:

1) да кроз такмичење буду обухваћени широки редовни радника и намештеника како би се постигла што већа продуктивност у раду, уз што мање трошкове производње, уз што већу уштеду и чување материјала и сретства производње, уз што масовнији рад и проналаске, са већим радном дисциплином, са циљем да се планови производње испуне и премаше пре предвиђеног рока;

2) да се по питању бриге и старана о исхрани и снабдевању радника и намештеника, одећом, обућом и огревом у пуној мери заложу све наше подружнице како би радници и намештеници добили све оно што је неопходно потребно за њихов живот и живот њихових породица — што им у данашњим могућностима пружа наша народна власт. У том правцу ако се десе пропусти и грешке код органа за снабдевање треба на време интервенисати.

3) да се питању чувања живота радника и намештеника на раду посвети већа пажња и радници заштите од свих техничких и хигијенских непогодности и незгода и да се у том правцу предузимају потребне мере код управа предузета да би се на време заштитили од таквих опасности. Досадашње искуство нам говори да су се дешавали разни несретни и немилу случајни а наше подружнице као и управе предузета нису претходно ништа предузимале.

4) да на питању просветног рада окупимо што већи број радника, другова и другарица чији ће задатак бити да раде на искорењивању неписмености међу радничком класом преко алфаветских тецајева а потом и да ангажују и обезбеде што веће учешће радника и намештеника у осталим гранама културно просветног рада.

5) да на питању социјалног осигурања и заштите здравља радника и намештеника у првом реду настоје да се наше чланство упозна са законском социјалном осигурању, о томе шта пружа наше и во социјално осигурање радничкој класи, у другом реду треба спровести масовну контролу над спровођењем свих уредаба и прописа из области социјалног осигурања, тако да то спровођење буде правилно и ефика-

сно, и у трећем реду мора се настојати да се код нашег чланства развије стари однос схватања према социјалном осигурању, јер су се у том погледу десиле корените промене.

Ето на свим питањима и многим другим треба преко годишњих скупштина још јаче и шире мобилисати синдикално чланство. Преко правилног и успешног решавања ових задатака најбоље се и најкретније спроведу у живот одлуке Четвртог пленума Централног одбора ЈСЈ.

Значај редовних годишњих скупштина огледа се и у томе што ће се преко њих правилним избором управних одбора увелико допринети даљем јачању и организационом учвршћивању наших синдикалних организација. Од подружнице од састава њеног управног одбора, њене чврстине и оперативности као основне ћелије у синдикалном покрету, зависи и чврстина осталих синдикалних организација. Подружница је непосредни спроводилац, како својих одлука тако и одлука виших синдикалних форума. Она непосредно руководи чланством и одговорна је пред њим као и пред вишим синдикалним форумима. Зато управни одбор подружница треба да буду спремни како би подружница имала што веће успехе у своме раду. Треба настојати и трудити се, а то је задатак свих синдикалних активиста и чланова у подружници, да у нове управне одборе буду изабрани најзаслужнији и најсавеснији радници и намештеници. При избору новог управног одбора треба истаћи наше најбоље учеснике и новаторе, инжењере, техничаре као и административно особље. Укратко треба истаћи оне другове и другарице који су својим радом и пожртвовањем стекли популарност и поверење међу чланством. Избор управног одбора подружнице треба да буде такав, да се не би десило да после кратког времена искрсе-

потреба за мењањем појединих другова зато што се при избору није довољно водило рачуна. Значи да у управне одборе треба да уђу такви другови који имају смисла и воље за синдикални рад. Досадашње искуство нам говори да су се на прошлим годишњим скупштинама учинили разни пропусти тако да су нам управе подружница требале честе промене, услед чега је ометан правилан рад у подружницама.

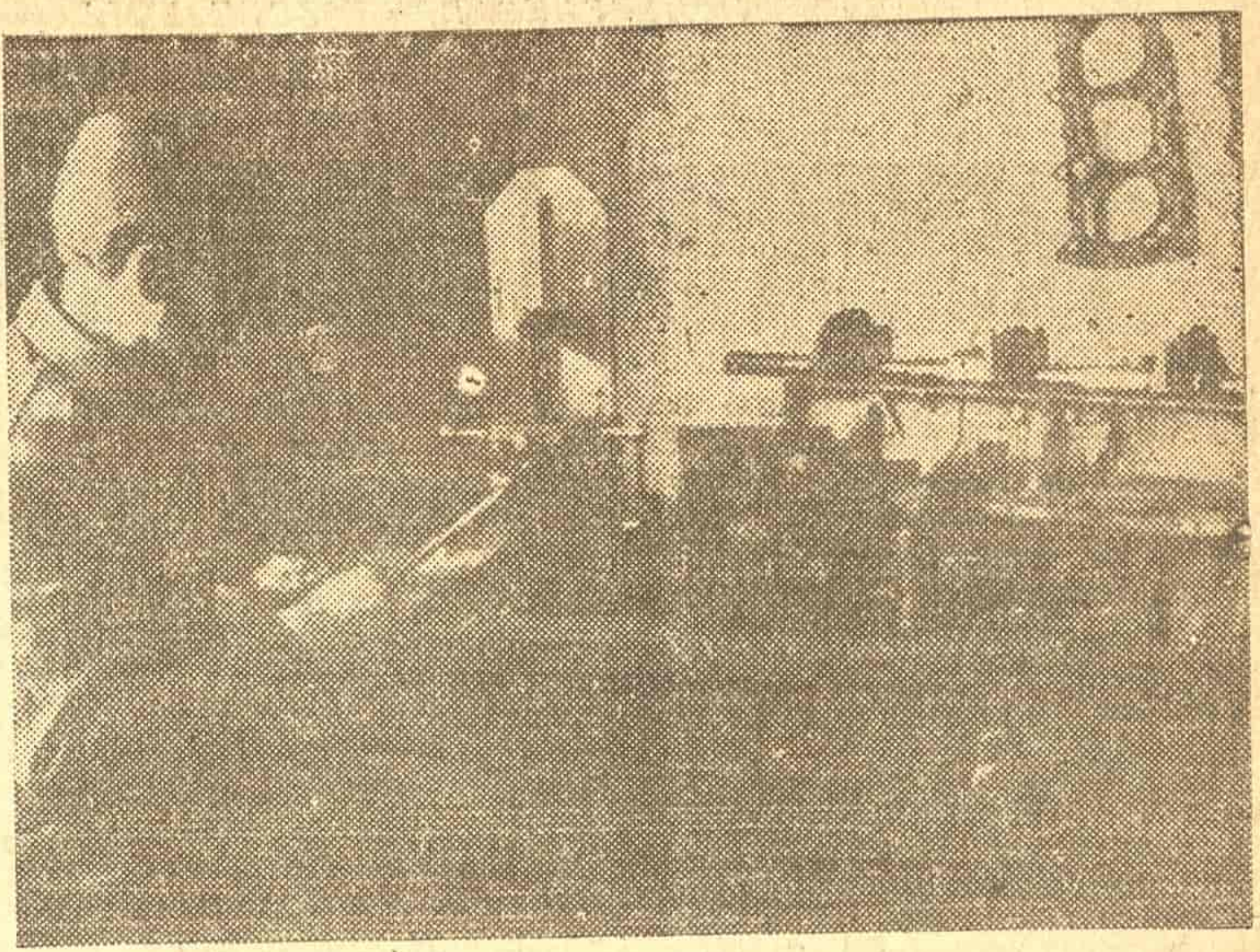
Да би годишње скупштине подружница биле са успехом свуда одржане треба већ сада приступити њиховим припремама. Овај посао очекује све Месне одборе, управне одборе и синдикалне активисте. Овај посао треба обавити тако да он нимало не иде на штету нашег радног такмичења и осталих редовних дужности и послова које обавља свака подружница. Напротив, припреме за годишње скупштине и саме скупштине, треба да дају још већег полета и још веће резултате у такмичењу и обављању осталих послова. Треба водити рачуна да се годишње скупштине одрже првенствено у оних подружницама које су свршиле већ од сада основне задатке т. ј. поставиле и прихватиле такмичење, спровеле организационе мере које је поставио IV Пленум итд. Оне подружнице које још нису ове ствари свршиле могу касније одржати годишње скупштине. Исто тако не треба схватити да сада свака подружница треба да одржи годишњу скупштину. Не треба заборавити да у Београду има већи број подружница које су недавно имале скупштине где су изабрани управни одбори. Ово је дошло отуда што су многи наши сапези после заседања Четвртог пленума извршили низ организационих промена како су то одлуке Четвртог пленума поставиле. Значи да у тим подружницама сада не треба сазивати годишње скупштине. Месни одбори треба нарочито да воде рачуна при са-

стављању распореда за своје подружнице поводом одржавања годишњих скупштина, да оне подружнице које су прошле године касно одржале годишњу скупштину оставе за касније.

На претстојећим годишњим скупштинама садашњи управни одбори треба да поднесу извештај како о своме раду, тако и о раду целе подружнице у протеклој години. Ови извештаји треба да обухвате све секторе рада и деловања подружнице. Они треба да буду што конкретнији и исцрпнији. Из њих чланство треба да добије сумаран преглед резултата рада подружница. Кроз извештаје и анализу о раду и животу у подружници треба поцртати како успехе тако и недостатке и грешке, који су се испојили у организацији такмичења, на пољу културно-просветног рада, у снабдевању, физкултури итд. То значи да се треба критички и самокритички понети према свим својим грешкама и слабостима. После извештаја и кроз дискусију која треба да протече у конструктивној критици и самокритички чланство у нашим подружницама треба да извуче поуке, искуство и закључке за свој будући рад који га очекује.

Ако се правилно схвати значај и важност годишњих скупштина подружница о чему смо напред говорили, ако се оне одрже уз пуно залагање и учешће Месних одбора, садашњих управних одбора и синдикалних активиста, онда ће годишње скупштине заиста постићи свој циљ, онда ће оне заиста моћи извршити даљу мобилизацију радника и намештеника на конкретном споровању у живот одлука Четвртог пленума Централног одбора, на спровођењу и остваривању државног привредног плана, електрификације и индустријализације наше земље.

Јосип МИШКОВИЋ
секретар М. с. веха

Мајстор Мирко Тодоровић са пронађеним справама

НАШИ НОВАТОРИ

Нови проналасци који олакшавају оправке аутомобилских мотора

Паливање и обрада лагера при оправци аутомобилских мотора био је до сада веома спор посао за који су морали да се употребе два радника. Мирко Тодоровић, аутомеханичар у гаражи Градина на „Сажмишту“ конструисао је три справе помоћу којих се паливање и обрада лагера веома брзо обавља и постиже се велико повећање производње.

Прва справа за паливање лагера веома је једноставно конструисана: Раније су прављени калупи за паливање од плеха, а сушени са земљом и летколном. Био је то веома спор посао, лагер је био непречиштен, тако да није био компактан са белим металом.

Помоћу справе за паливање, коју је конструисао Тодоровић, паливање се врши прецизно и брзо како код летских тако и код лежећих лагера. Справа се загрева заједно са клипњачом и под температуром се палива испопљени бели метал у лагер, тако да је бели метал компактан са лагером и без рупица. Помоћу ове справе може се вршити веома брзо и прецизно

наливање лагера код свих врста експлозивних мотора. На овој справи не отпада уопште материјал, нити се баца, и постиже се уштеда у материјалу, док се при ранијим методама рада бацао материјал. Производња се са једном справом убрзава за 300 до 500 од сто. Рад на овој справи је веома једноставан и њом може да рукује чак и шперт.

Друга справа коју је конструисао Мирко Тодоровић употребљава се за обраду летечих лагера. Раније су се летечки лагери обрађивали на дребанку и рад није био прецизан. Дешавало се да се клипњача извие и због тога је при употреби клип у цилиндру имао трење и лагер се брзо истрошио. На дребанку такође лагер није могао да буде завршен већ је ишао јаш и на ручно стругање.

На новој справи постиже се прецизна обрада летечег лагера са микрометарским справама и цео посао обраде може да се сврши за десет минута. Пре проналаска ове справе један радник је за осам сати рада обрађивао свега један лагер, док се са новом справом тај посао свршава за десет минута и постиже огромно убрзање производње. Такође, лагер обрађен на новој справи је завршен и спреман за употребу, док је пре морао да иде на ручно стругање при чему је доста материјала отпадало.

Трећа справа употребљава се за обраду лежећих лагера. Са овом справом лежећи лагери се истовремено обрађују, са истем прецизношћу као и на справи за летече лагере.

Сав рад паливања и обраде лагера на новоконструисаним справама може да ради један радник, и то у веома кратком времену, док су раније тај посао радила два радника.

Проналасци механичара Мирка Тодоровића значајни су и треба да се уведу у све гараже. Новатор Мирко Тодоровић конструисао је три справе великим трудом и оскудним средствима — од старог гвозђа. Он је као и сви новатори вредан, скроман и пожртвован на послу и једина му је жеља да му се проналасци примене и у другим гаражама и олакша посао радницима који немају ове справе. Механичар Тодоровић још је један пример радника ствараоца који на нов начин прилази послу са жељом да п'већа производњу и што више д'дринесе изградњу и процвату своје земље.

НОВАТОР МИХАИЛО БАРТОЛОВИЋ ДОПРИНОСИ УШТЕДИ МАТЕРИЈАЛА

Свакодневно се појављују по фабрикама раднички новатори, досад непознати људи, из редова радничке класе, који убрзавају процес производње и подижу продуктивност рада. Њихова су имена носе свих трудбеника наше земље, они су најбољи радници, слављени и поштовани од народа.

Индустријални мотора у Раковици дала је пре неколико дана, осим низа новатора, још једног. Један од најбољих механичара Индустије мотора Михаило Бартоловић, пословођа одељења, пронашао је патент којим се убрзава целокупна производња у одељењу за 50% и постиже се месечна уштеда у материјалу просечно у вредности од 4.500 динара. Овог одличног радника — новатора предложила је синдикална подружница за награду.

Д. БЕАТОВИЋ

НОВАТОР ЖИКА ПОПОВ ПРИЧА О СВОЈИМ ПРОНАЛАСЦИМА

О проналасцима најбоље могу да нас обавесте сами новатори.

Жика Попов, аутомеханичар гараже „Београд“, пронашао је нов начин заливања лежећих и летечких лежаја, као и паливања, спољњег и унутрашњег, шоља за Фордове аутомобиле.

„Досад се паливање срцем и летколном вршило ручно. Трајало је код добрих мајстора најмање један сат, а квалитет рада није увек био солидан. Ја сам омогућио, помоћу централне силе са својом

новоконструисаном машином, да се та операција врши машински и да траје свега пет минута. При томе се постиже стопроцентна хомогеност и издржљивост материјала.

Машинским радом, омогућено је паливање Фордових шоља истовремено споља и изнутра. Да сада то није рађено никада код нас. Старе шоље су бацане, а сада не само што можемо да обновимо старе, већ имамо могућност да радимо потпуно нове шоље.

Како сам дошао на идеју да створим машину? Видео сам да ручни рад траје дуго и да је квалитативно слаб, поред тога није било довољно материјала, добре композиције. У гаражи су стајали аутомобили по три месеца само због тога што није било шоља. И ето, сама по себи наметнула ми се мисао: зашто не бих покушао да упростим рад? Никада раније није ми падало на памет да проналазим, а овога пута дошло је само од себе. Ноћу нисам могао да спавам. Лежим будан и размишљам: немамо довољно кадрова, немамо материјала, кола стје због једног најобичнијег делања. И родила се мисао о машини. Целу сам је створио у глави и саградио од старог материјала за недељу дана. Копкало ме и пронашао сам. Сада посао стручњака ради и обичан, не квалификован радник. До данас смо помоћу новозаливених лагера оспособили пет аутомобила. У пракси кола су се показала одлична, као да су изишла из фабрике. Испробићемо их још стотинама.

Али чим сам завршио са једним, почео сам да кујем нове и за друге проналаске, друге начине усавршавања рада. Сада имам нацрте за специјалан скидач лагера и дискови непреступачких за извлачење, затим нацрт апарата за намештање шрафова и нитни на непреступачним местима, који је потребан за све послове у металној струци и, као треће, израдићу апарат за проналажење реда палења на бензинским моторима. Нацрте за сва три апарата већ сам свршио, сада их треба само израдити.

Потребне су нам машине, треба повећати производњу и упростити рад, и само сами да се довијамо и стварамо. Па, ствараћемо, нећемо да зависимо ни од кога.“

Тим речима завршио је своје излагање новатор Жика Попов. Мајско такмичење тек што је отпочело, а у нашим предузећима бележе се нови радни успеси и нова усавршавања производње.

Жика Попов крај свога проналаска

Шездесетогодишњи пензионер отишао на омладинску пругу

Шездесетогодишњи Живојин Ковачевић је пензионисани инспектор поште, претседник Удружења пензионера Четвртог рејона и члан Извршног одбора Народног фронта Четвртог рејона. Одличан је фронтовац и на раду је увек показивао младалачки полет и одушевљење. Ипак је мислио да још довољно не даје својој земљи и одлучио да јој своју стручност стави на располагање. Кад је Централно веће Народне омладине Југославије поставило на свом последњем састанку пред омладину Југославије задатак да изгради пругу Шамац—Сарајево, стари Ковачевић се одмах упутио у Централно веће и замолио да га упуте у штаб у Зеницу, да као стручни поштански службеник припреми и организује пошту на омладинској прузи. Кад му је Централно веће одобрило одлазак, он је изненађеним друговима у Извршном одбору Фронта радосно саопштио да и он одлази на Омладинску пругу. Омладина Четвртог рејона одушевљена овим лепим примером приредила је пред одлазак старог Ковачевића испраћај на железничкој станици.

ОД ПЕТКА 24-1-1947

Биоскоп „БЕОГРАД“ (3, 5, 7, 9)

Биоскоп „ЈАДРАН“ (3, 5, 7, 9)

ПРИКАЗУЈУ

ПРЕМИЈЕРУ

СОВЕТСКЕ ФИЛМСКЕ БАЈКЕ У ПРИРОДНИМ БОЈАМА КОЈА ЈЕ НА ФЕСТИВАЛУ У КАЛУ ДОБИЛА ВЕЛИКУ МЕЂУНАРОДНУ НАГРАДУ КАО НАЈБОЉИ ФИЛМ У БОЈИ

КОМЕНИ ЦВЕТ

Претпродаја улазница пре подне од 10—12 час. За колективне посете синдикалних подружница и установа, а за остале на један сат пре почетка претстава.

ПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ КОЈЕ ЈОШ НИЈЕ НАШТО СВОЈ ПРАВИ ПУТ

Расипничко газдовање у „Градској економији“

И звршни народни одбор осповао је почетком 1945 године пољопривредно предузеће „Градска економија“. Предузећу је додељено 770 хектара плодне земље у Панчевачком Риту, импентар у вредности од 39.000.000 динара и 11.000.000 динара капитала за пословање.

„Градска економија“ основана је са циљем да се производима одгајеним на земљишту у Панчевачком Риту побољша исхрана становништва Београда и да се учине на смањење цена по београдским пијацама. Требао је да предузеће снабдева Београд у првом реду поврћем, а затим месом, живином, јајима итд.

Тако је требало да буде. Али, за добро пословање био је потребан и добар руководилац. Директор Градске економије Александар Арсенијевић није био добар руководилац и пред крај 1945 године, када су резултати сумирани испоставило се: да је у Бесном Фоку остало незасејано 200 јутара земље, да је на имању „Рева 1“ угинуо већи број свиња, да је пропала велика количина сена, да је директор узимао намирнице за себе иако на то није имао право, да је на имању „Рева 2“ пропало пет вагона поврћа, да је управни одбор био слаб, да синдикална подружница није благовремено упозорила надлежне на неправилан рад у предузећу, итд., итд.

Кривни су смењени и нашли су се на оптужничкој клупи. Своје неуспехе, неправилности и пропусте тадашњи директор бранио је изговором „да није било услова“ за бољи рад.

У 1946 години руководство Градске економије је измењено. Дошли су други људи, којима је било лако да извуку корисну поуку из догађаја одговорних на имању и из њиховог нелепог епилога.

Ново руководство, знајући за раније пропусте, могло је, и требало је, да послове у предузећу постави на здраве темеље и учини корисним за грађанство Београда.

И ово је требало да буде. Међутим, на крају 1946 године могла је да се констатује чињеница, да „рева 1“, нов директор, а и синдикална подружница нису учинили ништа да се наследино стање из 1945 побољша. Синдикална подружница није предузимала никакве мере да стане на пут неправилностима, управа такође, директор и поједини чиновници наставили су да „раде“ по узору на своје претходнике и тако је корист од 770 хектара плодне земље и у 1946 години била скоро никаква.

Око 250 хектара земље Градске економије остала је и у току 1946 године необрађено. Бунар за наводњавање, који је почео да се ради још у току 1945 године, није завршен. Управа предузећа није волела рачуна, постављеним јој задацима. Нови директор предузећа Радисав Корићанац и њему подређени руководиоци осећали су се на имању Градске економије као на свом сопственом газдинству, делећи и располажући производима по сопственом нахљењу. Службеници Економије, заједно са управником Животом Петковићем, снабдевали су се без ограничења свим потребним артикулма произведеним на имању У месецу новембру 1946 године службеницима су делена јаја, млеко, месо и друге. Петковић је својим службеницима дозволио да држе на имању по 70 до 100 комада кокошију по 20 гусака да хране ва. Свакако да међу крадљивцима има и чиновника који станују на имању.

На имању „Рева 1“ редовна је појава да стока угине. Узрок томе је несавесност ветеринара и небудност управника. У низу неправилности појављује се и случај нерационално коришћења радне снаге којој је од стране Економије плаћена да ради на пољопривредним радовима, а употребљавана се за чишћење станова појединих службеника и за разне друге послове приватног карактера. Код Животе Петковића свакодневно у кући ради један до два радника (логораша).

Директор предузећа Корићанац све ове појаве сматра као нешто нормално и не види да је било ма какве неправилности. Живота Петковић осећао се као сопственик имања ко-

ји управља, директор Корићанац то није приметио.

Синдикална подружница била је обавештена о свим случајевима неправилног рада и није предузимала ништа да би спречила злоупотребе. Руководиоци подружнице и њени чланови задовољавали су се само констатацијом да све оно што се чини није добро и о томе су писмено обавештавали директора и управу предузећа. Међутим, нико из подружнице се није потрудио да се неправилности уклоне, да од својих чланова захтева исправност и дисциплину у раду, да се о раду договара са управом предузећа. Уместо јединства акције и рада постојао је јаз између управе предузећа и подружнице. Ни на једној стра-

ни није било добре воље да се постојеће стање поправи и сви проблеми реше онако како је то било потребно.

Живота Петковић и Радисав Корићанац главни су кривци за неправилности у раду „Градске економије“. Код њих није постојао осећај одговорности ни брига за народну имовину.

Расипање народне имовине не сме се дозволити а штеточине треба најстрожије казнити да би се оваквим и сличним појавама једанпут за свагда стало на пут и да би од државних предузећа широке народне масе имале стварне користи, јер су та предузећа ради њих и основана.

Циљ „Градске економије“ не сме убудуће, као до сада, да

буде само ухлебље и осигурање удобног живота њених намештеника. Предузеће мора да поје новим правцима, да у овој години особље уложи пуне напоре на снабдевању широких народних слојева Београда, да се обради свака стопа земље и да се побољшају односи између управе предузећа и синдикалне подружнице.

Само кореним изменом и реорганизацијом рада предузеће ће моћи да даље опстане, испуњавајући задатке који се пред њега постављају.

А оне који су злоупотребљавали свој положај, упропашћавали народну имовину и тиме били немилосрдни према народу, треба такође казнити без милости.

НА КОНФЕРЕНЦИЈИ У ПЕТОМ РЕЈОНУ ИЗНЕТИ СУ КОРИСНИ ПРЕДЛОЗИ ЗА ПОБОЉШАЊЕ РАДА НАРОДНОГ ОДБОРА

Народ указује помоћ својој власти

У свом годишњем извештају Народни одбор Петог рејона осврнуо се, поред осталог, на помоћ активиста Фронта и других масовних организација. У 1946 години одржано је 78 конференција, на којима је било преко 20 хиљада присутних и 977 дискутаната по разним питањима. Око 9 хиљада лица помагало је на списима, издавању потрошачких карата, прикупљању индустријских отпадака, итд. Било је више стотина саветника, који су редовно узимали учешћа у раду Народного одбора.

На конференцији претставника масовних организација и грађана Петог рејона, одржаној поводом годишњег извештаја, развила се жива дискусија баш по питањима боље организације помоћи народним властима. Истакнуто је да је помоћ маса најчешће указивана по питањима солидарног старања и снабдевања, а мање по питањима исплате пореза, културно-просветног рада или станбених проблема. Да би се тај недостатак стиглино указано је на потребу учвршћења савета при овим службама. Савете треба организирати и поставити на бољу основу, одржавати с њима редовне сасетане и постављати пред њих конкретне задатке.

Претставници синдикалне организације радника запознати су да је потребно јаче ангажовање ових у решавању разних питања власти. Они су истакли да њихова помоћ у том правцу није била пружена у оној мери у којој ју је потребно дати.

Претставници Фронта указали су на потребу упознавања широким маса са законима и уредбама, путем предавања, конференција и уопште путем чешћих и бројнијих сасетанка, на којима би се ова питања објашњавала. У прошлој години је, истина, било неколико таквих конференција, на којима су тумачени поједини закони, али то ни издупека није оно што треба учинити у том правцу.

У погледу саме организације рада у Народном одбору истакнути су указани на недостатак једног службеника, који би упућивао странке где ће и како ће свршити овај или онај свој посао. То је, уствари, истакнуто и у извештају, да још није оформљен реферат правне помоћи, што је била дужност Народного одбора, али је није спровео услед недостатка службеника, ма да је у 1947 години предвиђено оснивање ове службе.

Било је предлога за организовање чешћих конференција, на којима би Народни одбор извештавао по појединим питањима, која би се поставила у раду разних отсева и служби. Досадашња пракса је показала да је излажење Народного одбора пред народ са извештајним о свом пословању, имало знатне користи у приближавању власти народу.

У погледу организовања помоћи у решавању конкретних задатака, који стоје сада пред Народним одбором, предложено је да се преко масовних организација, уличних одбора Фронта или савета, приступи проверавању картотеке за сређивање бираних спискова, који су имали у прошлој години пуно недостатака. Такође у погледу додељивања социјалне помоћи и издавања потрошачких кар-

та, те разних провера у вези с тим, истакнуто је да саветници и повереници Фронта треба да више одговорности да обављају послове, којих су се добровољно прихватили.

Милош МИЛИЧКОВИЋ

Пример за похвалу

Редак пример поштења показао је службеник Министарства спољне трговине Лазар Петровић. Он је на улици нашао чек на двадесет шест хиљада динара, који је гласно на доносиоца.

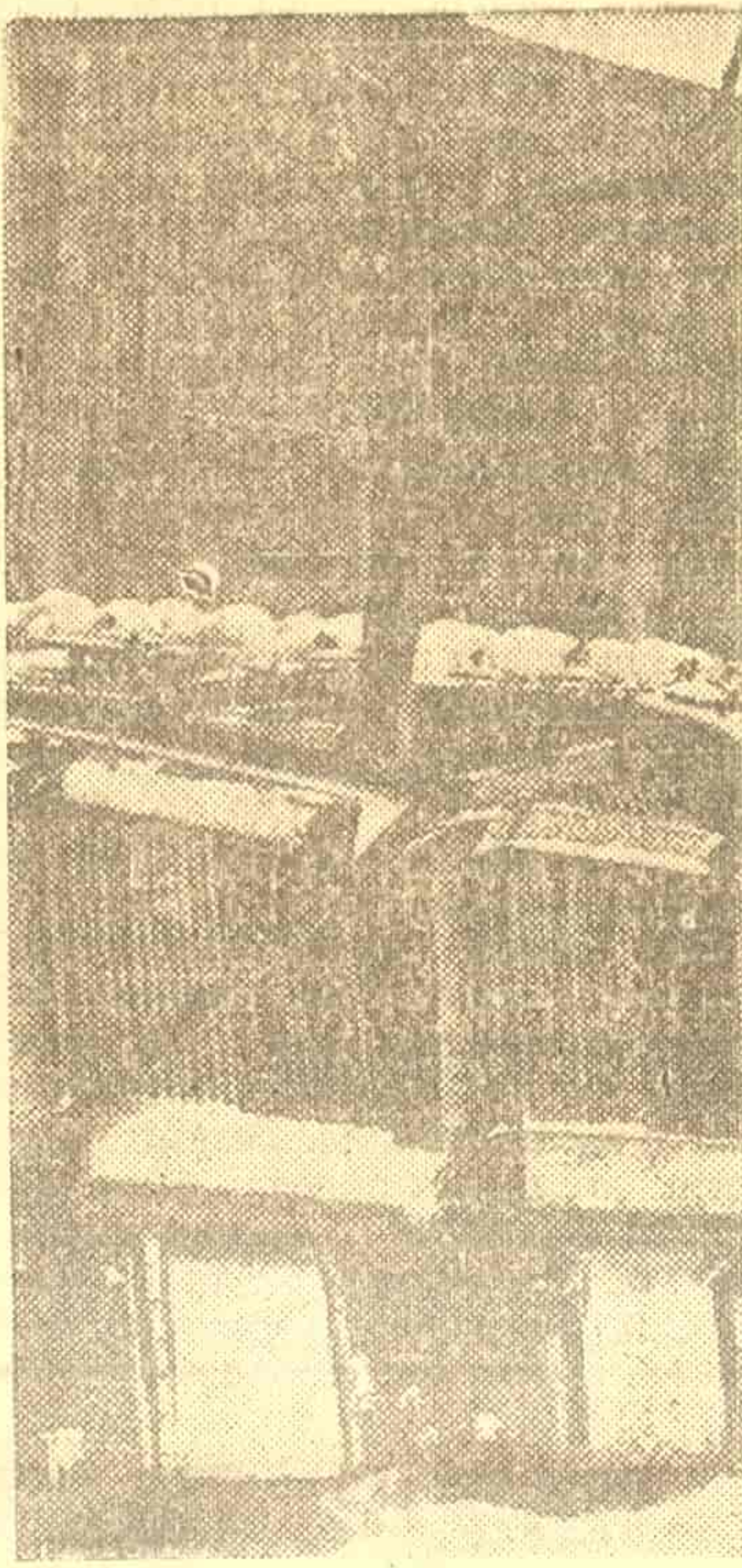
Иако је врло сиромашан, могао да га искористи, Лазар Петровић је чек предао Министарству народне одбране у Београду, које је и издало нађени чек. Тако је изгубљени чек лако пронашао свога правога власника, који је, изнемајући овим примером поштења достојно похваљен, наградио Лазара Петровића, преко Министарства народне одбране са 2000 динара.

Овакви примери сведоче о изванредној свести и поштењу наших грађана.

Јелена СТАНИМИРОВИЋ,

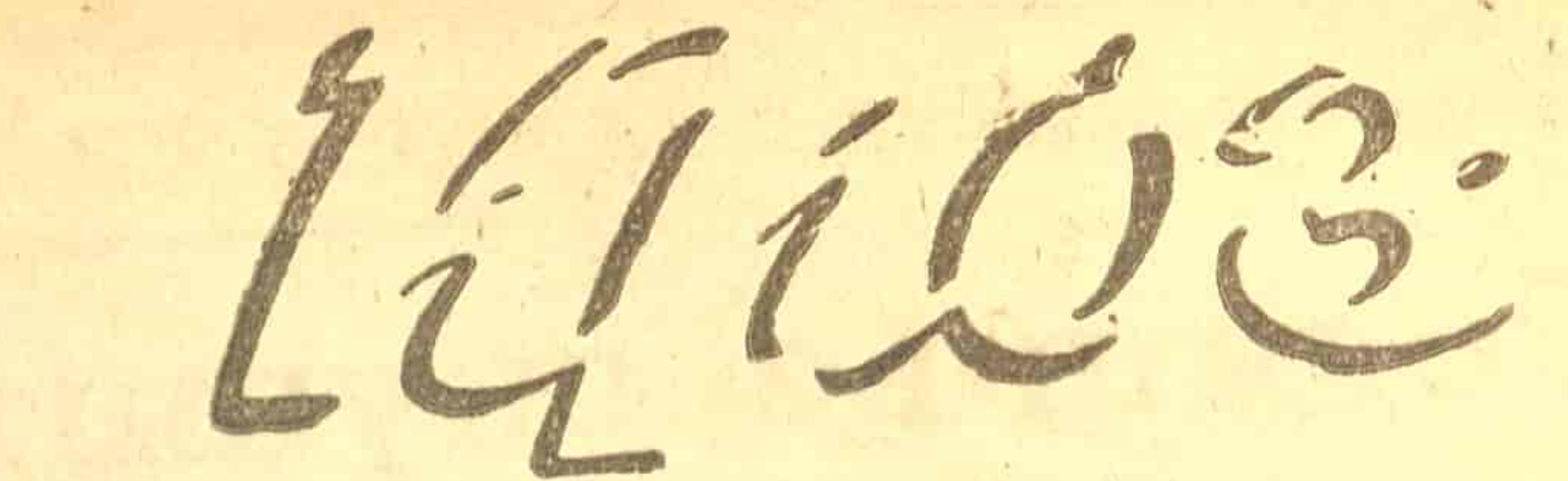
НЕБРИЖЉИВОСТ ПРИ ЧУВАЊУ ПОТРЕБНОГ МАТЕРИЈАЛА

Гасгенератори на „Сајмишту“ леже на отвореном пољу

Гасгенератори кисну на Сајмишту

Поред гараже Граната на „Сајмишту“ стоји напољу, кисне и рђа од Јануара 1946 године 240 комада гасгенератора и седам пољских кухиња, што је све остало као ратни плен од немачког окупатора.

ВЕЛИКИ ХОТЕЛ ПРЕТВОРЕН У ИНТЕРНАТ

Београд је центар културног, политичког и привредног живота наше земље и у њему се налазе сва савезна министарства, министарства Народне Републике Србије и најважније културне установе. Савремено допуњује велики број људи, већи него икада пре рата, из свих крајева наше земље да свршава своје послове. Наравно да већина путника који допуњују мора да се смешти по хотелима, којих данас нема довољан број, нити постојећи имају довољан број соба

да би могли примити повећан број путника. Многи путници су приморани да лутају од хотела до хотела и тешком мучком да нађу преноћиште и то често по неугодним собама. Због тога је потребно да свака хотелска соба буде употребљена за смештај путника из унутрашњости. Чудно је и неразумљиво да су у оваквој ситуацији у једном хотелу скоро све собе заузеле за друге сврхе, тако да хотел не може да служи за смештај путника. У хотелу „Занатски дом“, који је проглашен за хотел републиканског значаја, од 15 новембра 1946 заузеле су 43 собе за смештај курсиста и то за време од 5 месеци, а остало је свега 8 соба које се издају путницима за преноћиште. Овакво решење смештаја курсиста је свакако за надлежни биро најлакше — заузети велики хотел и претворити га, тако рећи, у интернат. Да је ово био једини начин да се смеште курсисти, зазимање соба у овом хотелу било би оправдано. Али се надлежни уопште нису обрадили Станбеном одељењу Извршног народног одбора Београда да потраже неке друге просторије, нити су сами тражили неке друге могућности за смештај. Све ово доказује да се не води довољна пажња да се хотелске собе у довољној мери искористи за смештај путника, већ се, као што овај случај показује, употребљавају за друге сврхе, што онемогућава смештај великог броја путника. Требао би да се сви хотели прегледају и утврди како су у њима искористене просторије. Београд је главни град наше државе и не треба дозволити да се у великој оскудници хотела, заузима један од највећих хотела који би могао примити свакодневно велики број путника.

Дирекција Граната упозоравала је надлежне још у лето 1946 године да је гасгенераторе потребно склонити и добили као одговор да ће се они сместити у неки магацин.

У лето прошле године писали су и „20 октобар“ и „Јез“ да је потребно гасгенераторе склонити пре зиме. Надлежни нису повели никакву бригу, тако да и данас гасгенератори стоје на снегу и труну. Радници из гараже самоиницијативно су премазали генераторе жејтином да би их бар како-тако сачували од влаге. Неће-мо повезати да је гасгенераторе потребно склонити да не труну. Можда ће се опет наћи човек који је глуп за све опомене. За овакво злочиничко упропашћавање народне имовине треба надлежног узети на одговорност.

Ф. АБИМОВИЋ

МЕЂУГРАДСКИ АУТОБУСКИ САОБРАЋАЈ ПОСТАЈЕ СВЕ ЖИВЉИ

Преко 20 аутобуса саобраћа свакодневно између Београда и унутрашњости

Већ скоро годину дана функционисао аутобуски саобраћај између Београда и појединих места у Србији и Војводини. Особљавањем одбачених трофејских аутобуса и поправком других кола, аутобуски возни парк доведен је на приличну висину. Са аутобуске станице у Београду полази свакодневно 20—22 аутобуса са око 700 путника, а исто толики их број приспева из унутрашњости. Станица одржава 15 редовних линија у међуградском саобраћају.

За Гроцку полазе и враћају се три аутобуса дневно; за Смедерево, Шабац, Крагујевац и Валево такође постоје две везе дневно, а исто теко свакодневно саобраћа по један аутобус за Нови Сад, Топола, Лазаревац, Аранђеловац, Уб, Суботицу, Ковилачу и Степојевац. Поред ове међуградске мреже, која по стварној километражи износи 3372 км, у пословање аутобуске станице спада и одржавање панчевачке линије, којом се превози око 1000 путника дневно, а исто тако и две градске линије: Споменик—Дедиње и Славија—Дедиње, на којима по два аутобуса региструју дневно по 400 км са око 2400 путника.

Број путника који се користе међуградском аутобуском мрежом свакога дана расте, али, и тешкоће у раду аутобуске станице су врло велике. Иако се особље труди и залаже, из чисто објективних разлога не могу се задовољити потребе свих путника. Први разлог је недовољан број аутобуса који су уз то још и стари, релативно мали и неподесни, тако да велики број путника остаје без места.

Још крупнији разлог је тај што је станица смештена у просторијама и на месту које не одговара ни стници са много мањим капацитетом. Она се налази у центру града, уместо да буде ближе железничкој станици или пристаништу. Као перон служи празан плац испред Маркове цркве и на том малом простору измењује се дневно око 40 аутобуса и око 1.400 путника. Може се рећи да чекаонице скоро и нема, пошто једна мала просторија,

која је намењена за чекаоницу не може да прими више од 20 лица.

Просторије у којима раде намештеници такође не одговарају својој намени. Они раде иза шалтера, а ту долазе сви путници ради информација, вађења карата, рекламација итд. Многи, у недостатку чекаонице, улазе овде из потребе да се склопе.

Остаје још питање возила. У прошлој години Опште транспортно предузеће повећало је возни парк за око 30 кола. У овој години предузеће се нови кораци у том правцу. Али, пострајајући читава организација аутобуског саобраћаја, па дају у очи извесне нелогичности које, ако би се отклониле, могло би се помоћи правилнијем решењу саобраћајних проблема.

Док Опште транспортно предузеће, коме је задатак да одржава међуградски саобраћај, мора да даје два аутобуса за градске линије, а његова станица их нема довољно, дотле Окружно народно предузеће из Београда држи ванградску линију Београд—Авала, уместо да се ови аутобуси уврсте у градски возни парк Београда, а аутобуси Опште транспортног предузећа, који саобраћају са Дедињем, ставе на ванградске линије, како одговара природи и задатку овог предузећа. Исти је случај и са аутобусима издавачког предузећа из Панчева. И они би могли бити употребљени за градски мрежу, а ту линију да сасвим преузме Опште транспортно предузеће чијим се колима и спомаже саобраћај на тој линији.

Ако би се поставила једна граница у раду на локалном и међуградском саобраћају, онда би проблем аутобуског саобраћаја могао лакше да се реши. Градско предузеће требало би да врши локални градски саобраћај, а сав међуградски предао би се искључиво Општем транспортном предузећу, које је за тај саобраћај примило обавезу и, према томе, спровело своју унутрашњу и спољну организацију.

Д. ПЕРИЋ

П. Ф. Јудин:

Пуштена је у продају VII свеска „Политичке библиотеке“

СОЦИЈАЛИЗАМ И КОМУНИЗАМ

„Политичка библиотека“ излази сваког првог и петнаестог у месецу. Поруцбине слати на поштански факс 53, Београд. Цена овој свесци је динара 7.—

★
1 фебруара излази из штампе VIII свеска „Политичке библиотеке“

Владимир Дедијер: ЈУГОСЛАВИЈА

ОД ВЕРСАЉА ДО ПАРИЗА
ПРЕШТАМПАНО ИЗ ЧАСОПИСА
»ТРИДЕСЕТ ДАНА

★
Обавештавају се књижаре и ревизори да су свеске „Политичке библиотеке“ од бр. 1 до 5 распродате. Ускоро излази из штампе друго издање II свеске „Политичке библиотеке“

„Британска империја после Другог светског рата“

★
П. В. Милоградов
Арапски исток у међународним односима

★
В. Б. Луцки
Лига арапских држава

БЕОГРАД

ПРАКТИЧАН САВЕТ

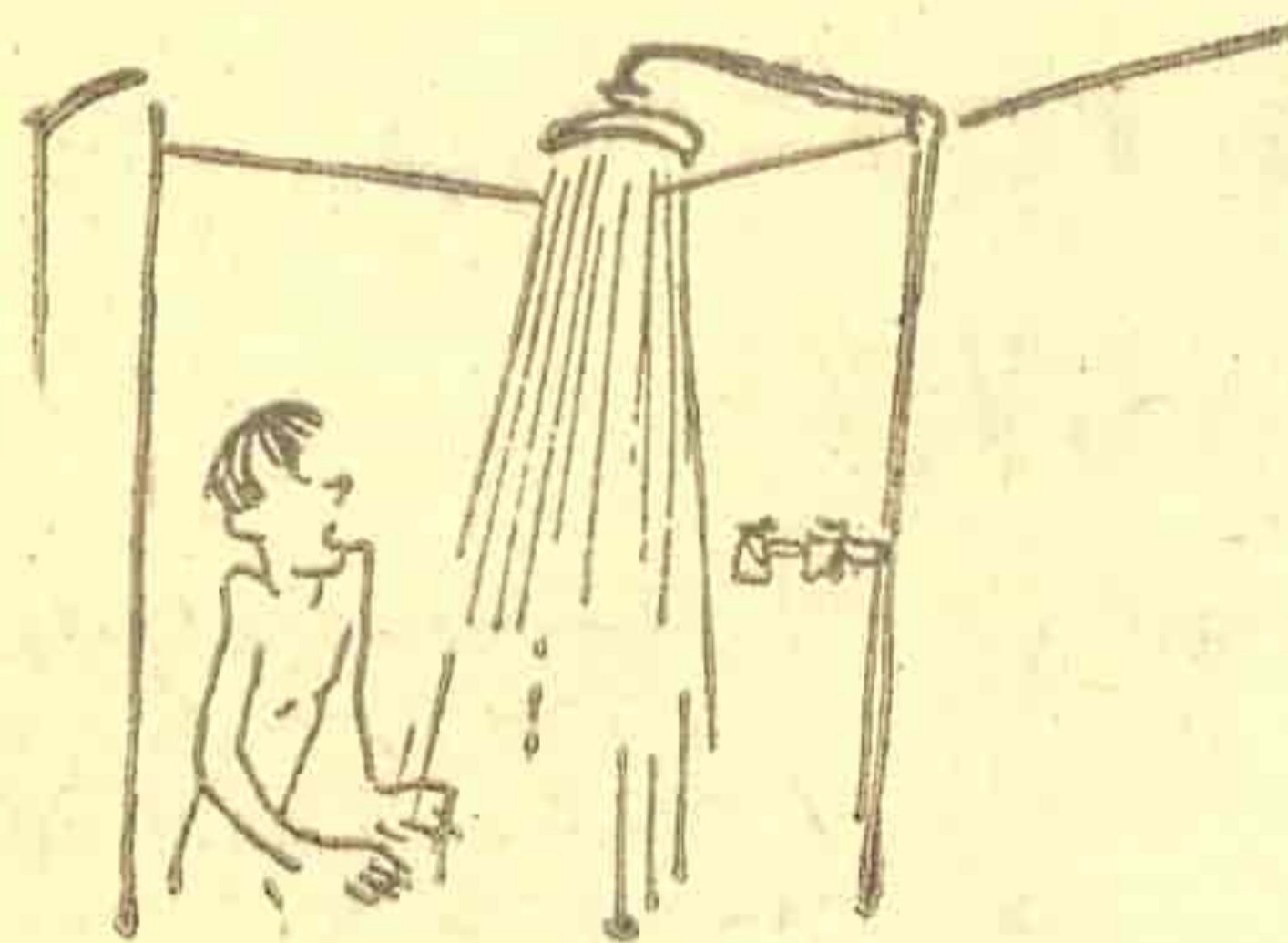
Уместо топле воде хладан туш

О самнастог овог месеца пошло сам у шест часова по подне у купатило „Теша“.

Већ на улазу из канцеларије у купатило, чуо сам викале из кабинета: „Дајте топлу воду, вода је хладна“.

Убрзо сам и ја осетио шта значи ово запомагање. Пошто сам се свукао, пустио сам воду. Вода је била потпуно хладна. Очекивао сам да ће бар касније потети топла, али узалуд. Викале из свих кабинета све се више чуло, а и ја сам дрхтао поред хладних млазава.

Када не би постојала могућност за набавку огрева, било би оправдање за овакво стање у купатилу „Теша“, али ка-

да се зна да је сваки појединац имао могућности да се снабде дрветом и угљем, не може се ничим оправдати неодољив рад намештеника купатила.

У купатило иду они људи који немају купатила у својим становима и који за њих занемарују потребе. Не сме се зато дозволити да се овим људима, који су већином радници и намештеници, уништат здравље у једној установи која треба да им служи на корист. Могућност за обољења је уколико већа, што је купатило прилично нечисто, а уз то и неосветљено. Органи здравствене службе морали би посетити више навике купатилима и контролисати њихов рад.

Стево РАДИВОЈАЦ

ВИШЕ БРИГЕ О НАРОДНОЈ ИМОВИНИ

Нечистоћа у дворишту зграде у Кнез Михаиловој 34

Посао ме је довео у кућу у Кнез Михаиловој 34, одмах до зграде Народног одбора Првог рејона. Потражила сам настојника, а да бих дошла до његовог стана, морала сам прећи преко дворишта које је расасуто до половине дворшита. Капа који одводи воду био је запушен и галило се по блатнавој води. Намештеници радњи, које су ту смештене (пекара и задружна продавница), на својој обући носе у радње навлажене љубре. Степениште је такође прљаво и запуштено и добија се утисак да се улази у неку јазби-

ну, а не у кућу која се налази у најбољем центру Београда. У кући уопште нема ни једне канте за љубре. Распуштљиви се о власнику зграде дознала сам да је власник Академија наука. Уколико је кривична тежа што се ради о једној установи чији службеници морају знати да треба испуњавати бар основне дужности према властима и народу. Они су се морали постарати да набаве канте за љубре и да уреде канализацију, а не да дозволе да двориште зграде, чији је власник Академија наука, постане извор за тифус и друге заразне болести које се лако могу пренети продајом животињских месоина у радњама које су у згради смештене.

Мара М. НЕДИЋ

Зашто пропада зграда у Таковској број 12

У нашој штампи се често пише о потреби савременог управљања народном имовином. Но, и поред тога има људи, и то у државним установама, који мало воде рачуна о чувању народне имовине. Такав је случај са зградом у Таковској улици 12. Тамо је смештен Баш Задужбински отсек Министарства просвете који је позван да води рачуна и о овој згради која је задужбина.

Плафонски ходница II сплетеништа мокры су већ више од годину дана, а нико није повео рачуна да утврди зашто чега. По ходницима и подрум-

Фронтловци крипикују

Кад несавестан саветник дели социјалну помоћ

Нема сумње да је наша народна власт питање социјално угрожених грађана поставила на здраву основу. Али се и поред тога где-где чине доста крупне грешке, које углавном, потичу од злонамерних саветника за социјално старање.

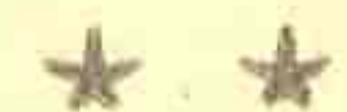
У току месеца децембра 1946 године вршена је подела зимске обуће социјално угроженима 25 блока, Сењак насеља у Седмом рејону. Овом приликом је саветник блока, другарица Даница Чолић, вршила поделу обуће и, како изгледа, стала на становиште да су социјално угрожени они, чије месечне припадности износе пет и више хиљада динара. Па су код оваквог посматрања ствари дошла у обзир следећа лица: Љубиша Дукић, чиновник Завода за израду новчаница са месечном платом од 3500 динара, чија жена такође ради и има месечно 3200 динара,

што укупно износи 6.700 динара. Њих двоје издржавају само једно дете; Панта Стојићевић, шеф једног одељења Завода за израду новчаница са платом од 5.100 динара; Новица Чолић (муж другарице саветника Данице) има месечно 4.500 динара, а издржава само своју жену; Миодраг Бошковић са платом од 3.900 издржава своју мајку која има пензију. Сви су добили зимске ципеле.

Из овога се да извући само један закључак: да је при подели робе саветник био пристрасан и да су лични пријатељи, који се при објективном посматрању не могу убрајати у социјално угрожене, добили оно што је намењено социјално угроженим.

Овакве и сличне поступке треба примерно казнити, како би на крају социјално угрожени добили оно што им следује.

Јован РАДОЈА, ливац
Тончилер број 4

Узор бирократије

Пре неколико дана била сам се разболела и потребна ми је била лекарска помоћ. Како сам запослена, да бих правдала изостанак — морала сам се обратити рејонском лекару, чије уверење се једино узима у обзир. Станујем на Вождовцу и обратила сам се телефоном на амбуланту у Табановачкој улици. Нисам никак о успела да добијем везу и најзад сам морала да пошаљем рођака да лично оде у амбуланту и затражи да лекар дође. Међутим, чиновница која пријављује, одговорила ми је да усмена обавештења и позиве за лекара не прима, не-

го да је уведен телефон и „зато се треба обратити телефоном“. Није помогло ни доказивање да је случај хитан, ни у-

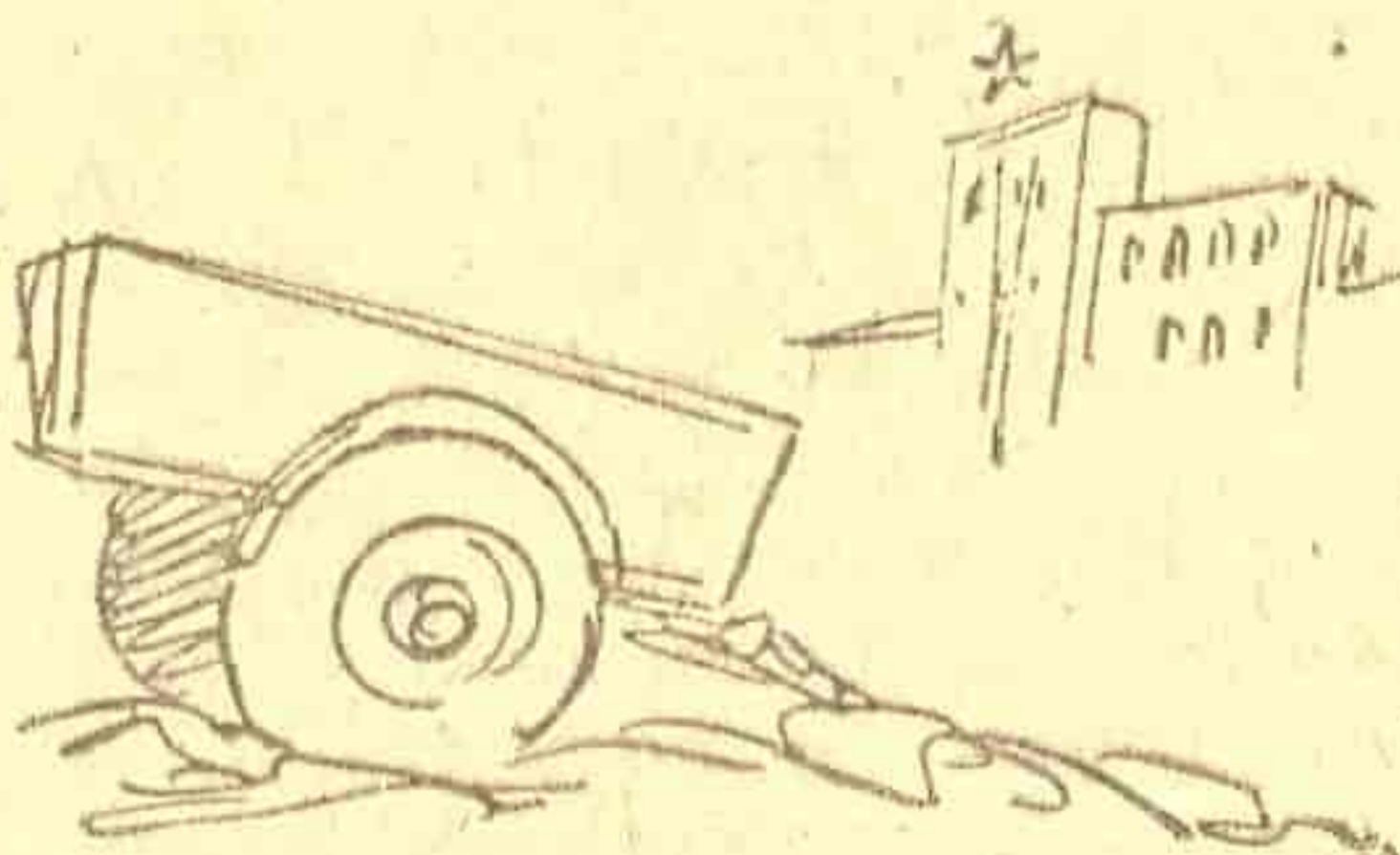
веровање да се телефонска веза не може добити — чиновница је упорно остала при својем.

Не могу осуђивати лекара амбуланте, јер га писам ни могла добити, али је потребно да јављем истакнем бирократизам и несавесност појединих чиновника, који се бездушно опходе чак и онда када се ради о најтежим случајевима и који се не удубљују у оправданост позива за лекарску помоћ.

Љубиша АБИМОВИЋ

Заборављена приколица

На празном плацу на простору између Дечанске улице и биоскопа „Београд“ већ два месеца стоји једна приколица са потпуно новим гумама. Не зна се ко је оставио приколицу, али знамо да велики број камiona стоји неискористан због недостатка

гума, а овде ће нове гуме да иструну. Или треба користити приколицу, или гуме, или их бар треба склонити негде у затворен простор да се заштите од пропадања. А онај чијом кривацом ово пропада, заслужује казну.

Младен БАЛАБАН

Плац у центру — централно сметлиште

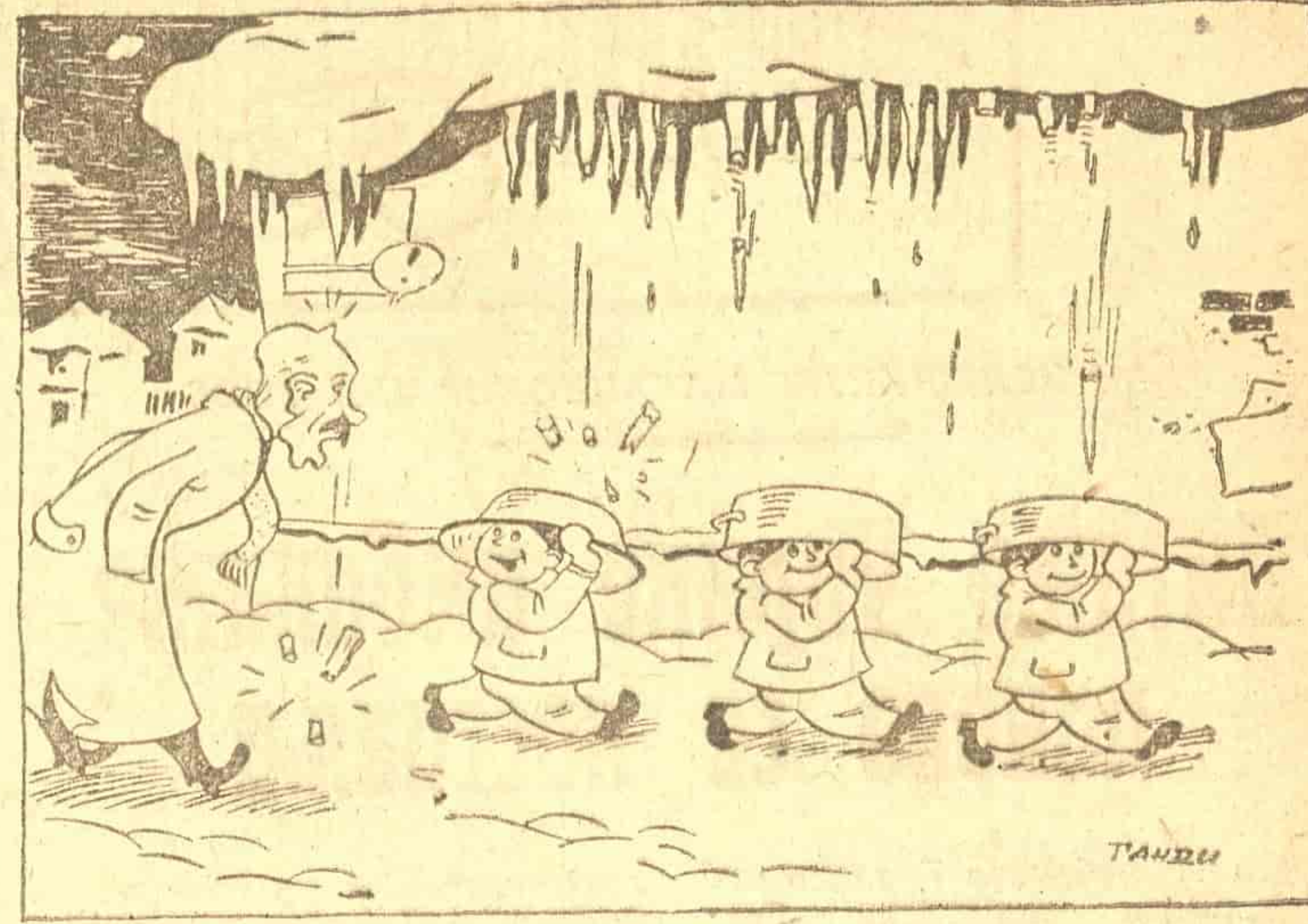
У центру града, преко пута зграде „Ворбе“ налази се празан плац са којег су прошле године фронтовци Маринкове Баре и Душановце очистили све остатке рушевина. Дању и ноћу такмичили су се грађани периферије у овој раду и тиме створили могућност за даље уређење овога дела цетра. Међутим, овај некада лепо очисти плац послужило је за бацање љубре. Ту се налазе препуни сандуци за љубре око којих се такође гомила љубре које избацују власници радњи које су липем окрежуте Терезијама.

Пао је снег и покрио блато и сметле, али се прљавштине још увек видела. Но, преко свега тога, овде камioni доносе и истоварују прљави снег са улица. Значи да се плац не

само не чисти, него се још и загађује, јер ће се настанком пролетњих дана топити снег и растварати блато које ће окужити ваздух у читавој околини.

М. Б.

— Угледајте се ви, чико, на нас па нећете имати чворуге!

ГРАЂАНИ БЕОГРАДА предлажу...

Отварање обданишта за децу домаћица

У обданишта се примају деца запослених мајки. Деца тамо бораве од 8 до 16 часова, што зависи од времена у коме мајка ради. То је велика помоћ родитељима не само у

материјалном обезбеђивању деце, него и у погледу њиховог васпитања.

Било би врло корисно када би се у обданишта примала и деца мајки које нису запослене, наравно у границама могућности самог обданишта. Та деца би се могла задржавати само од 8—12 часова тј. за време док мајке морају да иду на пијацу, чекају за млеко, хлеб и друге намирнице. Ова деца не би морала добијати храну, пошто за то немају потребе услед кратког задржавања.

То би било потребно због тога што су мајке домаћице приморане да закључавају децу у стану, да их остављају на улици или без надзора за време док обављају свакидневне послове, а поред тога деца би добијала боље васпитање, стицала би смисао за другарство и научила би много лепих и корисних ствари које би им користиле и припремиле их за школске дане. Деца би се научила дисциплини, знала би за своје дужности и стекла би смисао за колективан рад.

Родитељи ове деце такође би плаћали извесну суму за њихов боравак у обданишту. Ово би се нарочито могло испунити по оним обдаништима у којима број није попуњен делом запослених мајки.

Радилица ГРОЗДАНОВИЋ
Улица 7 јула бр. 8

КАДА ЋЕ ГРАЂАНИМА ДРИЧИЋЕВЕ УЛИЦЕ ДА СВАНЕ

Цео Београд је осветљен, а код нас у Дринчићевој улици, тамо до Бајлонове пијаце, још увек влада густ мрак. Никако да нас обасја електрично осветљење.

Две године су прошле од ослобођења. Београдске улице блеште, а ми у Дринчићевој узалудно чекамо да засја на бандери сијалица. Наши грађани су молили, енергично захтевали, говорили на конференцијама о бирократизму, писали о својој улици преко свих новина, а нарочито преко „20 октобра“ — али ништа није помогло. Тама остала тама, већ две године.

Грађани наше улице још увек питају шта су згрешили према „Белсапу“, зашто су његова пасторчад и докле ће да чекају на осветљење. Када би умели и могли — сами би га увели.

Неопходно је потребно да „Белсап“ поведе рачуна о потребама грађана који станују у Дринчићевој улици и поста-ви тако дуго чекање сијалице.

В. МИЈАТОВИЋ

КАКО ДА СЕ ИЗБЕГНЕ ГУРАЊЕ ПРИ УЛАЗУ У ТРАМВАЈ

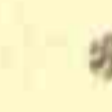
Већ толико пута је писано у нашој штампи о редовима и гурњацима на трамвајским

станицама. И збиља, једно време се успело да се бар на крајњим станицама образују редови и грађани су мирно и без гурњава успели у воза. И сада на Спавији код трамвајске станице за Вождовац стоје редови и лупници мирно чекају, док преко пута, свега неколико корака даље, на полазној станици јединице није случај, јер се на тој станици улази „на снагу“ у трамвај.

Док трамвај не наиђе постоји нешто налик на ред, али када пристане, сви нагну на врата, па ко је јачи тај пре уђе.

Мислим да би самодисциплина грађана била најефикасније средство да се избегне гурњава и евентуални несрећни случајеви.

Драгица МИКИЋИЋ

СТАНОВНИЦИМА МАРИНКОВЕ БАРЕ ПОТРЕБНА ЈЕ ЈОШ ЈЕДНА МЛЕКАРА

У Маринковој Бари постоји само једна млекара и то у горњем делу насеља. У доњем крају грађани су принуђени да одлазе за млеко чак на Душановцу. Не само што им је то далеко, него је незгодно још и сто-

га што се пред млекаром на Душановцу стварају редови који домаћицама одузимају много времена.

Грађани првог блока су неколико пута тражили да се отвори још једна млекара али без успеха. За то се могу наћи и погодни локали, а нарочито један који се налази уз саму пекарну „Код Крсте“. Ако би се удовољило тражењу грађана, уштедео би им се непотребно трошење времена у чекању на редове, а ако би се млекара отворила крај пекаре, могли би истовремено да обављају два посла — подизали би истовремено и хлеб и млеко.

Вида АПОСТОЛОВИЋ

МОРАЛО БИ СЕ КАЖЊАВАТИ

Саобраћајна милиција у Београду предузела је мере за регулсање пешачког саобраћаја. Ову меру народних власти поздравили су грађани Београда кроз фронтловске и друге масовне организације. Али, када се ради о поштовању отпедоба о саобраћају види се да их грађани не испуњавају.

Уређење пешачког саобраћаја још увек је нерешен проблем. Велики број грађана и поред опомена, поред саопштења и поред сталне контроле милиционера, не прелази улицу тачно на одређеним местима.

И данас, после толико време на, видимо на свим живљим раскрсницама како милиционери непрестано опомињу преступнике. На углу пред палатом „Албанија“ није довољан један, него преко целог дана дежурају по два или три милиционера. И што је најгоре, непрестано имају посла. Значи да грађани не схватају озбиљно напоре власти за уређење саобраћаја; не схватају да су све мере саобраћајне милиције донете у њиховом личном интересу. Сматрам да би у низу донетих мера, требало одредити и неке строжије казне.

Д. СТАНИМИРОВИЋ

ГРИПАП

ГРАДСКО НАРОДНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА СНАБДЕВАЊЕ БЕОГРАДА

снабдева становништво Београда колоњалном робом на велико и на мало

Три предности Грпипове робе:

НАЈБОЉИ КВАЛИТЕТ;
НАЈЈЕВТИНИЈА ЦЕНА;
РОБА СА ДРЖАВНОГ СЕКТОРА ПРИВРЕДЕ

Великопродавнице и малопродавнице налазе се по целом граду

КОМУНАЛНИ ПРОБЛЕМИ Београда

РАДИ УСПЕШНИЈЕГ МАГАЦИОНИРАЊА РОБЕ

Питање Укрине амбалаже поново се поставља

До 11 фебруара Градско производно предузеће „Грапап“ треба да испразни своја складишта из просторија фабрике „Рогожарски“, где је смештена велика количина картонске Укрине амбалаже. То је потребно због тога што се просторије морају дати нашој индустрији на располагање и што је Градско предузеће ове магацине добило само на привремену услугу.

Питање недовољног броја магацина опет се појавило као озбиљан проблем највећег трговачког предузећа у Београду, само овога пута амбалажа се повећала и много више изазвала проблем.

Пре два месеца расправљало се о начину продаје Укрине амбалаже, која је нагомилана у градским предузећима и задругама и донето је решење да се она понуди нашим индустријским предузећима да је у потребе за паковање својих производа. Продајне цене су снижене од стране Завода за ванредне набавке Министарства трговине и снабдевања ФНРЈ, који уствари и располаже њом. Одржан је низ лиценцијација; међутим, врло мали део амбалаже је продат. Напомињало се, да код руководилаца индустријских предузећа има навика да желе само типичну зипану амбалажу, онакву у којој су до сада паковали производе. Највише се очекивало да ће амбалажу куповати индустријска предузећа за прераду дувана, производњу шећера и предузећа прехранбене индустрије.

То је било предвиђено и решено на седницама, али углавном, предузећа која треба да подигну ту огромну количину амбалаже, која има нарочито много нагомилане у Београду, одуговлаче, и излазе неке разлоге који не могу да их оправдају. Тачно је да има и оправданих разлога. Фабрика шећера на Чукарици може за четири месеца без мириса (у којима није био сапун и слични производи, углавном кутује у којима су били паковани конзервирано производи), да не би шећер увукао мирисе. Остале кутује без мириса не одговарају величини машиница за таквовање и предузеће се не би исплатило да преправља машинице. Међутим и за тај мали део (око 70.000 комада кутуја), који треба фабрика шећера на Чукарици да подигне од градских предузећа и задруга, онз одуговлачи из дана у дан. Ових дана је Градско предузеће за прераду меснатих производа а масноћа купило 5.600 комада сандука, а комбинат „Пролетер“ из Крагујевца до сада је изузео од закупљене количине око 15.000 кутуја за паковање теста.

Остала предузећа избегавају трговачке обавезе које су

дала, наводећи разлоге да не могу да употребљавају картонисане кутује, са недовољном влагом итд.

А да ли руководиоци тих предузећа знају да код београдских задруга и трговина колонијалном робом лежи 80.000 комада картонских кутуја? И да су њихови магацини закрчени. Једнога дана могу с правом да доведу ту амбалажу и да је истоваре пред магацине Градског предузећа од кога су је и добили за расподелу. Не може се, свакако, дозволити да те кутује тргну и распадају се на снег и киши, јер њихова вредност треба да уђе у Фонд за обнову земље.

Могућност решавања проблема недовољног магациноског простора у Градском предузећу решиће се прво растерећењем самих магацина од сунаних амбалаже. Најбржи пут овог решења је ауторитет Министарства индустрије, које, уствари, и треба да скрене пажњу руководиоцима индустријских предузећа да се привремено снабдевају Укрином амбалажом.

Зашто се не би занатски произвођи могли да пакују у ове кутује? Зар није трговачка бирократија ако у једну кутују, на пример, стане 88 комада кутујица ималина, а предузеће жели да шаље по 100 комада, као што је до сада чинило.

Остале кутује, које нису за употребу, треба дати у фабрике за прераду хартије... фабрике хартије на Умци тражила је од Градског предузећа примерке за углед свих врста кутуја пре месец дана, али ни до данас није одговорила да ли ће она моћи да прими неупотребљиве кутује као сировину.

Тако је ово питање у решавању спуда стало на пола пута. Можда изгледа чудно што „20 октобар“ већ по други пут у времену од два месеца, третира проблем продаје амбалаже, кад ње има у целој земљи и кад запрема толико магацина. Трговачки стручњаци сматрају да се ово питање у Београду мора решити, јер недовољан магацински простор доводи неки пут наше задруге и градска трговачка предузећа у тежак положај и они можда неће моћи да смеете брзо покварљиву робу, па ће настати излишни трошкови. Најзад, у нашу трговину морамо увести потпуно и тачан систем рада, не само куповине и продаје робе већ и њеног смештаја, расподеле и складирања. А то онемогућавају изванредне сметње као што је нагомилана Укринна амбалажа.

Данашње стање тргмвајског саобраћаја у Београду

Београдско електрично предузеће тренутно располаже са 70 обновљених моторних трамвајских кола, 24 приколнице и 11 аутобуса.

Довољно је погледати број путника у трамвајима који саобраћају на линијама број 1, 2, 3, 6 и 10, па да се види колико је оптерећење које трпи трамвајски саобраћај. Предвиђено је да једна кола приме 16 путника на седницима, а 36 за стајаће. Уствари, трамвајима се превози увек просечно 150—200 па и 250 путника. Према томе, оптерећење трамваја је 3 до 7 пута веће него нормално.

Зато је и чест случај брзог кварова трамвајских кола. И поред тога многи грађани су неунишљиви, несвесни и безобзирни па се вешају, иако је трамвај препун.

Недавно, услед наглог топљења снега, трамваји су били повучени из саобраћаја скоро 48 сати. Ради тога је било много критике, која је, уствари, неоправдана. Услед недостатка материјала да се изолују мотори од плаге, настала су прогоревања електрич-

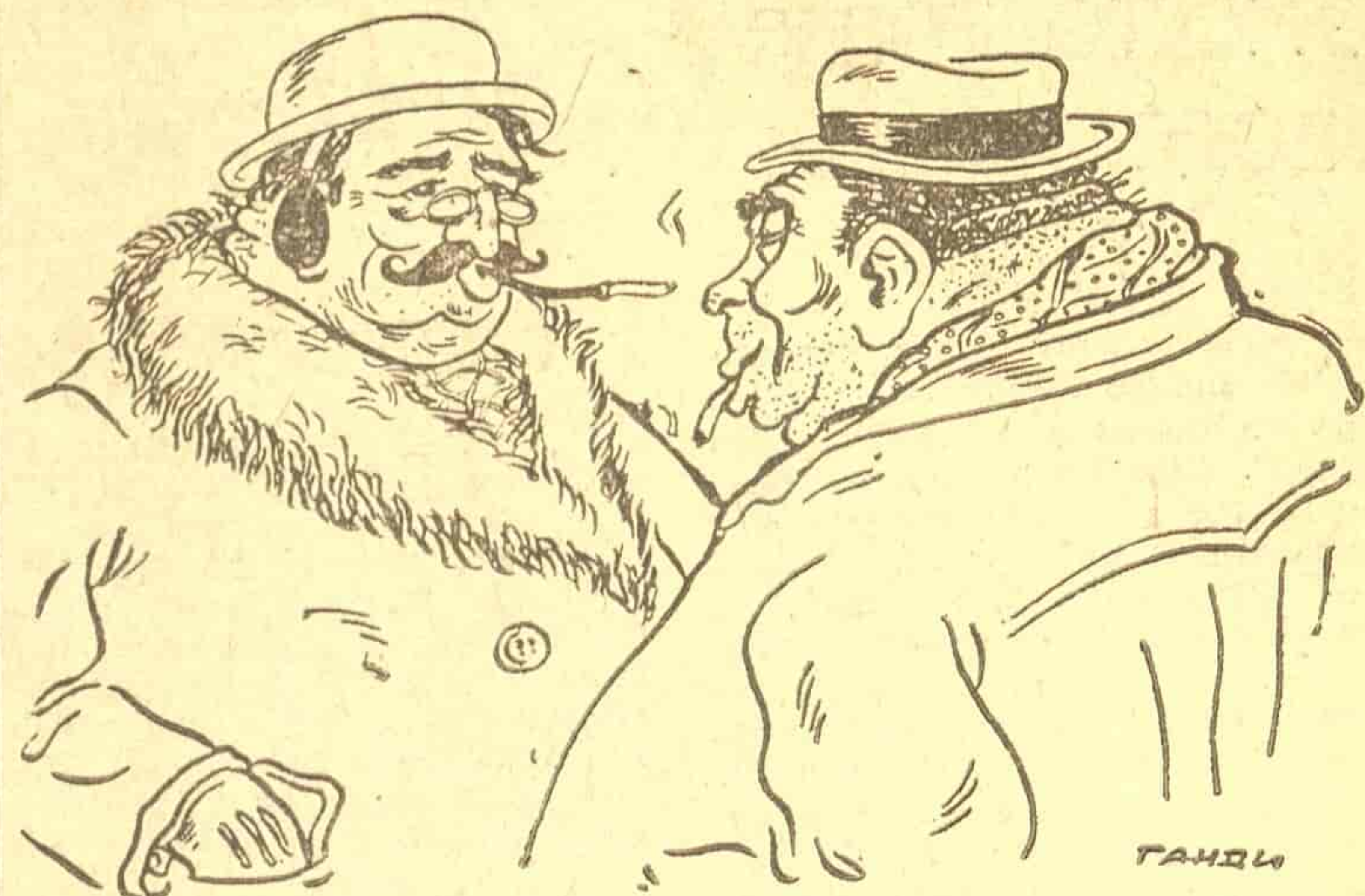
них инсталација у моторима. Управа предузећа потпуно је правилно поступила кад је повукла трамваје из саобраћаја и на тај начин спречила огромну штету коју би могло предузеће да претрпи да су трамваји саобраћали.

Огромне тешкоће, на које је ове оштре зиме наишло предузеће у погледу одржавања трамвајског саобраћаја, успело су савладати радници Крајњим залагањем целог радног колектива Београдског електричног предузећа, за најкраће време оспособљавали су трамваји који су долазили са замрзнутим деловима у депо у коме је такође хладно и где се ради под врло тешким околностима.

Како је у изгледу да Београд добије новостан број троллејбуса, аутобуса и трамваја из иностранства, који су неопходно потребни ради растерећења трамвајског саобраћаја, као и регулисања извесних трамвајских линија, Београд ће још у току ове године имати знатно појачан свој возни парк, који ће одговорити потребама грађанства. *Лазар ДЕКИЋ*

Стручњачка дебата

У Београду ће се градити 2.000 удобних модерних станова.

— Пропаће они с тим становима кад их граде ради у добности радника а не ради ренте...

Намирнице у слободној продаји које грађани слабо купују

Познато је да прошла година није била родна да би намирница било у изобиљу и да се морало прећи на њихову рационалну потрошњу. Борба против шпекулације такође је једна од мера да се цене животних намирница одрже, баш кад их нема у довољној мери.

Па и поред тога што се намирницама рационално, грађани не знају каквих намирница има на тржишту у слободној продаји и које треба првенствено да користе. Просто је створена психоза очекивања на „К“ карте, а свакодневна следећа остављају се и не подижу.

Постоје количине кромпира за брзу потрошњу, које грађани не могу дуго да држе, али који је добар за исхрану. Њега углавном троше градски ресторани, мање менаџери, док га домаћинства у појединим рејонима врло нерално узимају. Установљено је да сматрају да уопште нема кромпира и не знају када он пристигне у продавницу.

Исти је случај и са киселим купусом. Све продавнице Градског предузећа имају врло добар кисео купус који такође грађани не радо подижу. Купус може да се одржи свега до првог марта, јер је рано кисели купус, а долазак топлих дана он ће изгубити квалитет. Постоји грешка и од самих пословођа продавница који не излажу довољно ту робу и не труде се да је располажу.

Кисели краставца, мармаладе и пекмоза такође има у довољним количинама у свим продавницама и ти производи могу много да побољшају квалитативно храну грађанима у недостатку воћа, варива и шпећена.

Треба се посебно осврнути опет на управу београдских менаџера, које и даље не подижу одређене количине намирница и углавном дају уједначену

храну својим протплатницима. Када Одељење трговине и снабдевања преко Градског предузећа препоручује потрошњу извесних животних намирница или баца већу количину на тржиште, оно свакако не чини то из трговачких разлога, већ из стварних потреба које налаже политика снабдевања.

Оно што ми не знамо, а што морамо нарочито да идуће жетве да испуњавамо, је рационално снабдевање животних намирницама и њихова правилна потрошња. Месо се дели два пута недељно, али свакако да оно није довољно за исхрану. Друга главна зимска храна је кромпир и купус коју би требало у току фебруара нарочито искористити.

Још један предлог: решења за ползну станицу шестлице

Било је доста умесних предлога о томе где треба да буде почетна станица за трамвај број 6, с обзиром да је то важно питање у градском саобраћају. Сматрам да би се и овај предлог могао узети у обзир.

Најбоље би решење било ако би се трамвајска пруга изградил на Дечанском улици од Стариградске улице до Булевар Црвене Армије. Трамвајска станица би могла бити у Дечанској улици која је довољно широка, а саобраћај преко Теразија био би на тај начин растерећен, јер би шестина и седмичка само долазиле преко Теразија, а врхунак би се Дечанском улицом. Не само да би се на тај начин добила комотијна трамвајска станица, него би се и пут скратио.

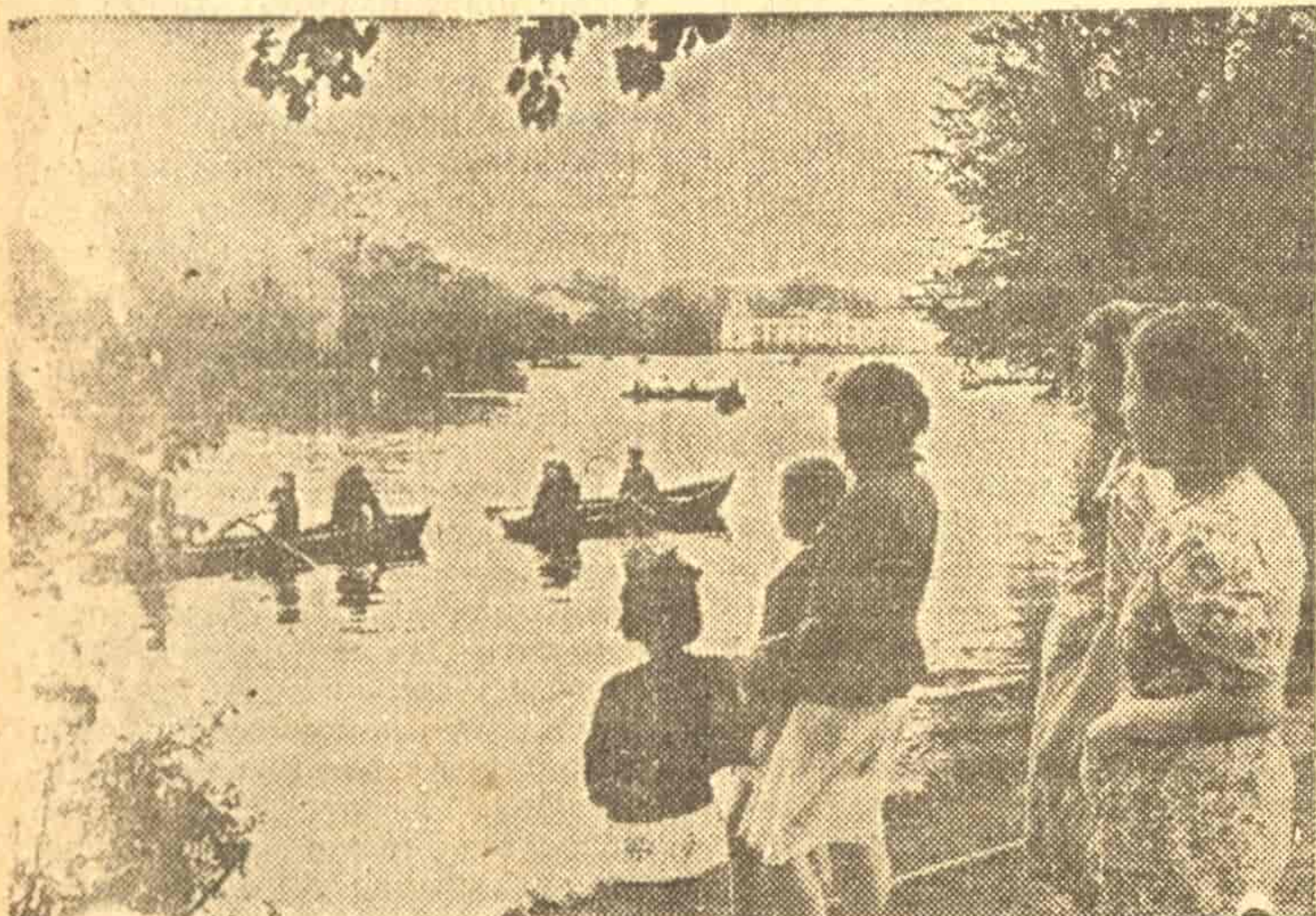
Никола МИШОВИЋ
Стариградска 16

**ПОСЕТИТЕ
ГРАДСКЕ РЕСТОРАНЕ!**

НА КАЛЕМЕГДАНСКОЈ ТЕРАСИ
вечерња зимска башта
КАФЕ РЕСТОРАН „ЗАГРЕБ“
Кнез Михајлова 7
ДИЈЕТАЛНИ РЕСТОРАН „АТИНА“
Теразије 28
КАФЕ РЕСТОРАН — ТЕРАЗИЈЕ 4
„СМЕДЕРЕВО“
Браће Југовића 3
ВЕЧЕРЊИ РЕСТОРАН „ЗАГРЕБ“ —
ДОЊА САЛА
Облићев Венац 29
БИФЕ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА
за посетиоце претстава Народнoг позоришта
„СУТЈЕСКА“
Угледни градски ресторан Краља Милана 7
НАРОДНИ РЕСТОРАН „ТАКОВО“
НАРОДНИ РЕСТОРАН „АКВАРИЈУМ“
НАРОДНИ РЕСТОРАН
Дечанска 12
ДИРЕКЦИЈА ГРАДСКОГ УГОСТИТЕЉСКОГ

★ ЖИВОТ И РАД У СССР ★

РУКАМА САМИХ СПОРТИСТА

Вештачко језеро у парку Црвене армије у Москви

Советски спорт преживљује период ванредно брзог и снажног пораста. У првој поратној петиљетни спровешће се велика изградња спортских

објеката, тако да ће се привидити сва огромна рушења проузрокована и на том подручју најездом немачких фашиста. Шта више, советски спортисти

добиће врло велики број нових стадиона, установа за спортове на води, скијашких база, гимнастичких сала. Поред тога, извршиће се темељне оправке свих спортских грађевина и у местима која нису била обухваћена ратним операцијама, али редовне оправке ипак се нису могле у њима вршити услед рата.

Сами спортисти увелико узимају учешћа у тим радовима. У Стаљинграду, где се обнавља осам стадиона — толико их је тамо било пре рата — и где се гради нови велики стадион с трибинама за 40.000 гледалаца, учествује у изградњи стаљинградска спортска омладина. Потпуно добровољно, без икакве новчане награде, млади спортисти помажу градитељима у времену које им преостаје по завршетку њиховог редовног рада. Спортисти исто тако раде и на новоградњи Централног спортског клуба омладинског друштва „Радне резерве“ у Москви. Купусна зграда имаће специјалне сале за гимнастичке вежбе, рвање, боксовање, дизање терета, баскетбол, волејбол, тенис итд. Гради се и базен за трекирвање. Нови клуб имаће лекарски кабинет, одељење за физио-терапију, библиотеку, собе за одмор. У том клубу 350 до 400 младих спортиста моћи ће да тренирају истовремено.

Чланови спортског друштва „Радне резерве“ ученици су занатских школа и посећују

многа времена и труда како би, у оквиру своје специјализације, помогли приликом грађења.

У СССР активност широких маса игра велику улогу у свим гранама живота, а од истог је значаја и у спорту. Стога није никакво чудо што спортисти не очекују да за њих буду готове грађевине чије се подизање предвиђа. Спортисти, може се рећи, имају своју патиљетку. Њеним остварењем биће знатно повећан број спортских грађевина предвиђен у владино петогодишњем плану. Треба нарочито подвући да се то грађење рукама самих спортиста обавља свугде — почевши од највећих градова па све до села.

Завод „Трантор“ у Харнову, један од највећих транспортних завода, Немци су били потпуно порушили за време рата. „Трантор“ је досад већ великим делом обновљен и даје земљи тракторе. Заводски спортисти жеуморно раде: они сами подижу у непосредној близини завода велики и леп стадион. Поред свега осталог, стадион ће имати два фудбалска игралишта, терене за тенис, баскетбол, волејбол, лану атлетичку итд. Саградиће се велики павиљон за боксовање, гимнастичке вежбе, дизање терета. У павиљону ће се организовати и одељење лекарске службе. При стадиону биће саграђен хотел за спортисте из других градова

— они ће становити у том хотелу за време боравка у Харнову.

Да наведемо још неколико примера непосредног учешћа самих спортиста у изградњи спортских установа, чије ће остварење бити знатно убрзано тим учешћем:

Највећи у Белорусији мински стадион „Динамо“, стадион у Калињину с трибинама за 10.000 гледалаца; истих размера стадион у Курску са базеном и гимнастичком салом; велика спортска сала при текстилној фабрици у Иаснову; стадион у Тамбову и Ростову. Спортисти вредно и предано учествују у свим тим радовима, као и у изградњи стадиона у Еривану — стадиона који ће заиста бити Украјински стадион Советске Јерменије. Тави би се примери могли рећи у огромном броју. И свугде прва реч припада градитељима — спортистима.

Што се пак тиче села, у њима је улога спортиста у подизању спортских грађевина још значајнија: они не само што воде прву реч, већ имају целу иницијативу. У Тимирязевском колхозу Горњовске области, на пример, селаци су сами својим рукама саградили спортске терене, пливачке клубове, базе за скијање. Поред тога подигли су гимнастичку салу и салу за вежбе у дизању терета. Они који су познавали руско село

пре револуције оцениће у пуној мери сав значај овог успеха.

Југ Советског Савеза ситиљан је у истој мери као и централне области: у читавом низу локалних места Верхње-Донског рејона саграђени су стадиони, терени за лану атлетичку, фудбалска игралишта, скијашке базе итд. Градитељи су били сами Козаци — спортисти.

За зимске спортове, који су данас у Јеку, у селима Мологовске области селаци су подигли преко 40 скијашких, као и велики број база за скијање. Спортска омладина у Ижевску и у селима Владимирске области такође се показала веома ситиљна.

Советски студенти врло много и савесно раде, али то им не смета да буду и одушевљени спортисти, и гледатели у подручју спорта. Прошлог лета студенти Московског ваздухопловног института сами су подигли стадион, а сада су, опет својим властитим снагама, прилагодили тај стадион за одличан клизалиште, на коме се могу одржати чак и велика такмичења. У Харнову су многи институти саградили уз учешће студената гимнастичке сале.

Оно што је саграђено властитим рукама нарочито је драго људима. Стога ће советски спортисти нарочито ценити оне успехе које буду постигавати тамо где су сами градили.

Др Константин НЕПОМЊАШЧИ

КУЛТУРНИ ЖИВОТ

У току 1946 године прошло је кроз градску библиотеку 36.500 читалаца

ПРЕГЛЕД РАДА АНАЛФАБЕТСКИХ ТЕЧАЈЕВА

Анафалбетски течајеви обухватају све више неписмених

У овој половини јануара току децембра и у претходној половини јануара Борба против неписмености у Београду је почела да се мало општрије води и да се више развија по плану који је направила Градска комисија за сузбијање неписмености и пренела на терен рејонским комисијама. Створена је градска картотека неписмених, која треба да буде жива слика рада на терену. Омладинска организација је узела на себе обавезу да описмени све омладине из Петог, Шестог и Седмог рејона и Титовог насеља у Земуну. Екипе АФЖ-а помажу ову борбу одржавањем сталних веза са неписменима, синдикалне подружнице појединих предузећа схватиле су озбиљно важност ове борбе и одржавају стално анафалбетске течајева за своје раднике. За пример може да послужи Прва текстилна фабрика у којој је први анафалбетски течај основан 21 јануара 1945 године, где се стално описмењавају сви неписмени који ступају на посао.

Нажалост, има још синдикалних подружница које не схватају од колико је значајна писменост за њихове чланове, те се не старају о томе да ли анафалбетски течајеви раде и како раде. На пример у предузећу »Октобарска слобода« на Карабурми анафалбетски течајеви се не одржавају, ма да је запослено у предузећу 115 неписмених радника. У Заводу за израду војне одеће у Првом рејону од 29 неписмених радника течај ложаћа само 6, часови се нередовно одржавају, два пута је учитељица враћена из предузећа јер су сви чланови ове подружнице били у то време заузети другим културним радом.

Планском раду смета и слабо ангажовање одговорних другова из рејона. На пример у Трећем рејону друго насеље, где се налази основна школа бр. 5 и шесто насеље Јатаган Мала где се налази основна школа бр. 10, немају своје претставнике у рејонској комисији за сузбијање неписмености. Насеље Чукарица у Седмом рејону где има 170 жена и 36 мушкарца неписмених до 45 година старости обухваћено је течајевима и групама само 86 жена и 23 мушкарца, а још је 97 мушкарца и жена до 45 године старости остало необухваћено.

У рејонима где се врши правилна пропаганда и где се појединци и масовне организације залажу осећа се већи напредак. У Земуну је у октобру на анафалбетском течају било само 18 полазника, у децембру 214, а у првој половини јануара 358. Дакле, у јануару је придобило 144 полазника. У Седмом рејону је у децембру било 249 полазника, а у јануару је придобило још 38, у Шестом рејону било је 401 полазник, а придобило је 66 нових, у Петом рејону било је 212 полазника, а придобило је 44 нова, у Четвртном рејону било је 229, а придобило је 36, у Трећем рејону било је 275, а придобило је 39 нових, у Другом рејону било је 366, а у Првом рејону било је 326, а у току јануара су придобила 4 полазника. Од 1 до 20 јануара у Београду је обухваћено 371 лице, што чини укупно 2.643 полазника на анафалбетским течајевима. Овај број треба стално да расте док не достигне број неписмених који према попису од септембра износи 6.074.

Први рејон позива све пензионисане учитеље да помогну борбу против неписмености. Овај позив треба да прихвати све просветни радници и треба да уложи све своје снаге да се што брже искорени неписменост.

Р. Д.

Сцена из филма „Камени цвет“

Филм

КАМЕНИ ЦВЕТ

У Београду се сада приказује колорисани совјетски филм „Камени цвет“ који је на фестивалу у Кану добио међународну награду као најбољи филм у боји.

Филм је сниман по уралској бајци из збирке приповедака уралског приповедача Петра Бајкова. Бајков је створио не обично оригинална дела о старинским уралским мајсторима, који су од различитих минерала израђивали уметничка ремек-дела. Писац одлично познаје старински уралски фолклор и народне обичаје, осећа природне лепте и поезију Урала, познаје људе, њихове тежње, маштања и наде. Његова збирка приповедака „Кутја од малахита“ сматра се за истакнуто дело совјетске прозе. Прича „Камени цвет“ најлепша је и најпоетичнија у овој збирци.

Чаробна бајка дата је у овом филму и у реалистичном и у фантастичном приказивању. Бајка, живот и стварност преплићу се, стварајући ликове и стварности необичне и чаробне и истините и живе. У јунацима филма „Камени цвет“ аутор је показао типичне црте обичног руског човека — његову обдареност, упорност у раду, душевну племенитост и разумевање природних лепота. Млади Данилушка и девојка Каћа епски су ликови далеке прошлости, који носе у себи живе црте својствене и савременом човеку. Немирна душа руског човека, који вечито нешто тражи, вечито нешто претлази и много штошта зна, живи у овој бајци, која пева о стваралаштву, о љубави према раду, о великом мајсторству.

Радња филма развија се у доба феудализма. Главна лица су: мајстор Данилушка, типични руски уметник, његова вереница Каћа, фантастична го-

сподарица Бакарне Планине и старац Прокопић — ретки даровити каменорезач и Данилушкин учитељ.

Основна идејна поставка филма изражена је у сталној и упорној тежњи уметника да достигне пуно савршенство свога уметничког дела и потпуно остварење своје уметничке замисли. Занесен тежњом да да пуни одраз свога талента, Данилушка заборава на нежну и чисту љубав своје веренице и одлази у раскошно и богато царство господарице Бакарне Планине. У чаробном царству нашао је и исклесан „Камени цвет“, али није нашао срећу и задовољење својих уметничких тежњи. Осетио је да само чиста и топла осећања стварају праву љубав и да је права уметност само она уметност која је доступна и која служи људима и нареду.

Филм се завршава сусретом Данилушке и Каће. Овај сусрет симболично представља проналажење хармоније између маште уметника и истинске љубави. То је филозофија бајке „Камени цвет“.

Филм је режирао А. Птушко, заслужни уметник РСФСР, одличан познавалац и мајстор комбинованог и трик снимања. У ликовима, карактерима, њиховим осећањима и мејсученама режисер је мајсторски показао дубоку националну оригиналност уралске бајке.

Главне улоге у филму тумаче Држников, Макарова и Дерезикова који су створили и дали дивне и снажне поетске ликовне.

Изавредна музика „Каменог цвета“ једна је од врло важних уметничких компонента, које помажу разумевању основне идеје филма. Композиције Л. Шварца, лепе и оригиналне, грађене су на материјалу руских народних песама.

Једна од већих библиотека у Београду је и Градска библиотека, која је у току 1946 године знатно развила свој рад у односу на претходну годину, када се библиотека срећивала и тек изналазио метод рада помоћу којег се успело да се читалац непосредније веже с књигом. Углавном, у прошлој години кроз библиотеку је прошло 36.500 људи, који су узимали књиге на читање, не рачунајући и посетиоце читаоница. Од тога броја 23.000 читалаца су омладинци. У току 1946 године библиотека је обогачена са око 5000 књига и утрошено је на њено снабдевање око 200.000 динара.

Свака библиотека има своје проблеме, перспективе, свака библиотека има и свој специфични задатак. Београд има рејонске библиотеке као ни један град у земљи, чији су задаци да непосредно везују народне масе с књигом и да омогућују свакоме човеку да оне што лакше до књига. Зато Градска библиотека, са богатијим избором и скупоценим збиркама књига, нарочито историског карактера, представља не само допуну у ланцу рејонских библиотека, већ својим књигама и просторијама које служе за читаонице може пружити широке могућности свим читаоцима, који траже већи избор књига које се не налазе у рејонским библиотекама.

Један од важних проблема за даљи развој Градске библиотеке несумњиво је проблем чувања књига и спасавања од несавесних читалаца, који или односе књиге не враћајући их библиотеци, или их у току читања штете цепањем листова и уништавањем скоро читавих страница. Било је до сада неколико покушаја да се стане на пут штеточинама који не схватају значај и вредност књиге и не воде рачуна о штети коју наносе Градској библиотеци, безобзирно односе књиге из библиотеке. Још увек Градска библиотека није успела да реши овај проблем, ма да он по својој озбиљности и важности намеће најбитније решење.

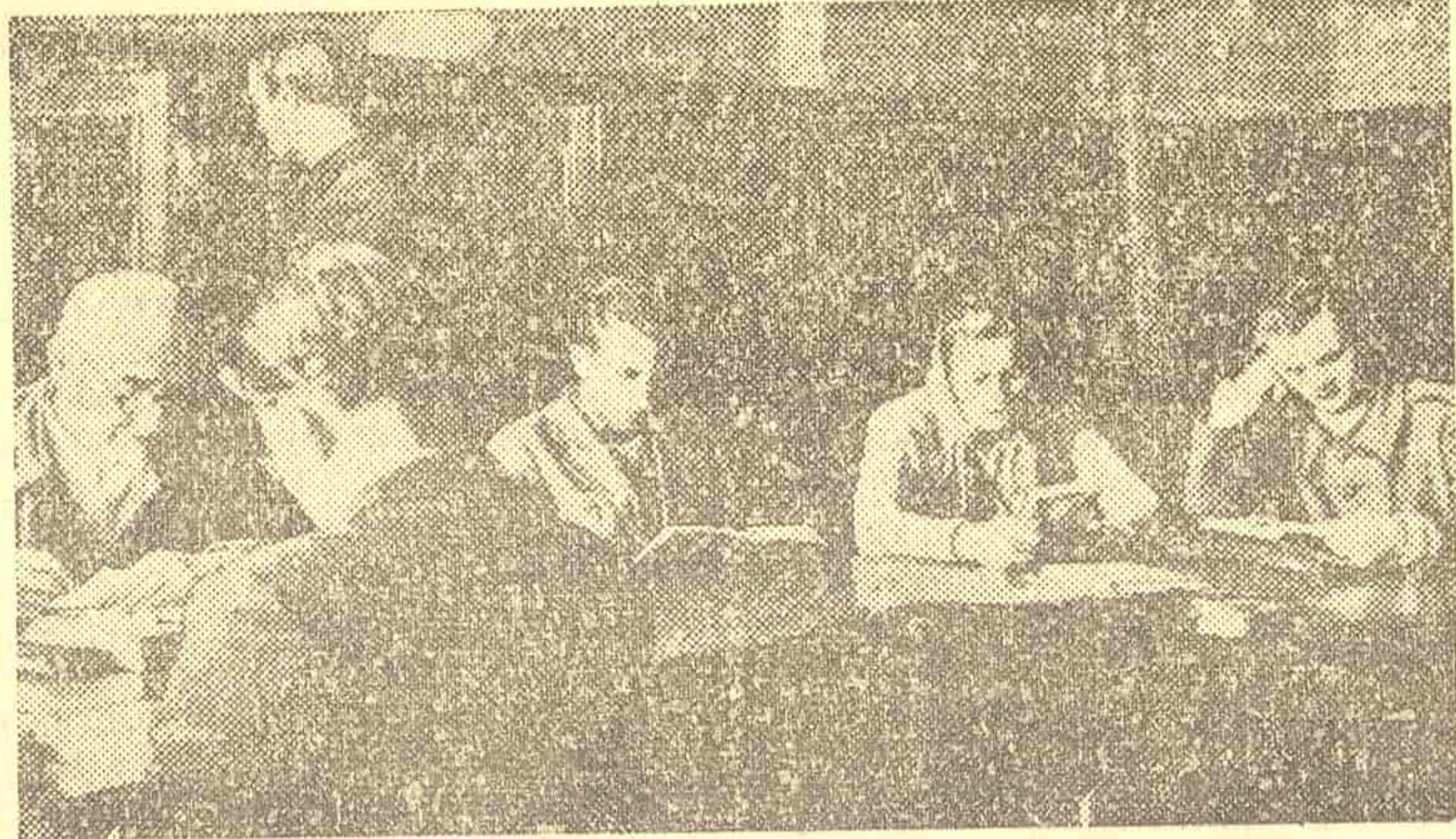
Можда ниједна библиотека није толико разгранала рад са најмлађим читаоцима — децом као Градска библиотека. У библиотеци се налази читаоница за децу која располаже приличним избором књига. Читав рад у овој читаоници одвија се тако да би се што више привукла деца и заинтересовала за књигу. Пригодним и популарним објашњавањем вредности и лепоте књиге од стране библиотекарских деце са већим интересовањем прилази књизи. У ту сврху у децјој читаоници у прошлој години органи-

зоване су децје приредбе на којима су извођачи били деца, тако да се тиме много постигло, јер су се деца све више и више везивала за ову читаоницу, а прилив читалаца је био сваком месецом бројнији. Градска библиотека у свом даљем раду, с обзиром да има приличне просторије, могла би да организује низ предавања из литературе, на којима би се читаоци још боље обавештавали о проблематици из историје и литературе, из природних наука, а тако би се преко тих предавања створило још већи круг интересената за саму библиотеку. Оваквим радом Градска библиотека би постала практична школа у којој би људи учили како треба читати, како треба правити избор књига, како се човек најбоље и најлакше може служити књигама у библиотеци. А поред свега тога, просечни читалац би могао преко тако замишљених предавања да добија и основна знања из литературе и науке. Оваква предавања била би не само популарна за читаоце, већ и за многе људе који још нису научили ни свјетлости да раде или уче по библиотекама. Градска библиотека би добила још већи значај, њен

углед би још више нарастао, а круг читалаца несумњиво би се проширио. Разумљиво, за овакав рад Градске библиотеке потребно је створити план, изабрати циклус предавања и пронаћи погодне предаваче.

У току ове године, поред обимније и веће набавке књига, стварања одељења руских књига и одељења књига на словеначком језику, управа Градске библиотеке приређивањем изложби књига може пружити умногоме корист на популаризовању књига. Изложба књига из читаве историје наше књижевности, срећена по књижевним правцима, могла би изванредно послужити ученицима средњих школа за ближе упознавање свих знаменитих дела из наше књижевне прошлости. Исто тако, изложба уништених, поцепаних и заправљаних књига имала би дубоко васпитни карактер у васпитању људи да књигу треба чувати и ценити јер она претставља културно историку вредност.

Развојне могућности Градске библиотеке су велике и оне су сваком даном све веће, јер и задаци Градске библиотеке су озбиљнији.

Читаоница Градске библиотеке

СА СМОТРЕ КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ ДРУШТАВА

Друштво „Никола Тесла“ је показало позитивне резултате

Културно-уметничко друштво Савеза комуналаца „Никола Тесла“ данас броји 182 активна члана. За нешто више од две године рада од малог хора постаје културно-уметничка група, а данас и друштво. На смотри културно-уметничких друштава друштво „Никола Тесла“ је изашло са мешовитим хором, фолклором и драмском секцијом.

И поред свих тих тешкоћа, културно-уметничко друштво „Никола Тесла“ наступило је у овом такмичењу са пуно наде и воље.

Мешовити хор, под руководством Душана Бабића, отпевао је песме Матејића: Слободо; Бошњаконића: Село моје убајво и Мокрачеву VII руковет. Импрозанти велики хор показао је добар гласовни квалитет.

Омладински хор је отпевао валцер из филма „Здравствуй Москва“ и пожељно је више аплауза него мешовити хор.

Фолклорна група претрпела је пре два месеца велике промене, пошто је већи број другова отишао у Југословенску армију. И тако обновљена, фолклорна група је успела да за релативно кратко време од месец дана рада, постигне много. У интересантном сплету македонских кола: Го пратиле дедо, Лиса, Шотско и Еленино коло, група је показала велику уиграност и еластичност покрета. Али, у тежњи за ефектом, а свакако и због тога што се није увек довољно уживело у оно што се игра, у појединим моментима игра је прелазила у акробатику. Правилним радом и даљим усавршавањем, фолклорна група ће свакако постићи још и веће успехе.

У другом делу програма приказана је драма у 5 слика „Младост отаца“. Сиже ове драме, коју је написао Борис Горбатов, саставни је део филма „Догодило се у Донбасу“, који је прошле године приказан у Београду.

Општа оцена приредбе друштва „Никола Тесла“ је позитивна.

Ово такмичење омогућило је да се добије права слика рада свих културно-просветних друштава и указаће како на позитивне стране, које треба још више развити, тако и на грешке у раду, које треба уклонити.

Културна група Месне индустрије и занатства има услови за свој даљи развој

У вези са такмичењем свих културно-просветних група и друштава при Месном синдикалном већу прошле недеље културно-просветна група Индустрије и занатства иступила је са читавим својим чланством.

Нарочито је потребно подвући да мешовити хор ове културне групе, који је отпевао „Загорску песму“ од Славенског и „У Будиму граду“ од Мокрачца, и поред несладе и недовољне увежбаности, располаже добрим гласовним материјалом и правилнијим руковођењем може се уздићи у солидан мешовити хор. Фолклорна група је одиграла „Тешко то коло“, „Бабушкина“, „Македонско“ у шест корака, „Заплет“ и „Зупчаницу“. Група није уиграва и још увек није савладала фигуративне и фолклорне облике играних кола. Дилетантска екипа дала је први чин позоришног дела, „Велики корак“ од Иве Паће. Овај дилетантски колектив није успешно могао да савлада драматичку догађаја, коју су дали на позорници, јер нису имали довољно времена за боље припремање и солидније постављање читавог чина.

Уметничка група радника индустрије и занатства показала је на својој уметничкој приредби да има услова за свој развој и да ће успети у томе, јер тек од скоро ова група располаже бројнијом снагом коју дотле није имала.

УСПЕСИ ДРАМСКЕ ГРУПЕ четвртог рејона

Драмска група Четвртог рејона прошле године са владала је многе организационе проблеме, окупљајући чланство за своју групу. Прошле године створен је Технички отсек, који припрема претставе, и организациона је гардероба која, иако располаже са врло мало реквизита, ипак помаже умногоме припремање претстава које су већ давале у току прошле године.

У мајском такмичењу прошле године драмска група дала је успелу премијеру „Пожондирена тиква“, а касније једночинке „Анафалбета“, „Мува“, „Дугме“, „Просидба“, „Мали Ђокица у борби са реакцијом“ и друге. У предизборној кампањи драмска екипа је припремила неколико добрих приредби предизборног карактера, док је у време акција село—град дала две приредбе, једну у селу Јагњилу, а другу у Коларима.

Због недостатка подесних просторија за пробе и сала за претставе, којом Четврти рејон уопште не располаже, рад драмска групе није могао да се развије шире и многострукије.

У овој години ускоро ће драмска група Четвртог рејона дати премијеру „Зла жена“ и „Јубилеј“. Од 1 фебруара до

1 маја драмска група ће ангажовањем свих снага и отклањањем недостатака успети да оствари план свога рада и приреди неколико позоришних комада за летњу сезону, када ће драмска група имати више могућности за иступање на летњој позорници.

Нове књиге

Мато Ловрак: ПРИЈАТЕЉИ, издање Накладног завода Хрватске, латиница, стр. 164, цена 52 динара.

Божена Немцова: БАКИЦА, издање Накладног завода Хрватске, латиница, стр. 300, цена 64 динара.

Бранислав Нушић: ХУМОРИСТИЧНЕ ПРИЧЕ, издање Просветес, ћирилица, стр. 161, цена 21 динар.

Фјодор Гладков: НОВА ЗЕМЉА, издање Просветес, ћирилица, стр. 296, цена 39 динара.

З. Перља: ПЛОВНЕ ТВРЂАВЕ издање »Нолос« ћирилицом, стр. 202, цена 30 динара.

ОСАМ БОГАТИРА, зборник, издање »Нолос« ћирилицом, стр. 135, цена 20 динара.

Л. И. Чуљикова: ХИГИЈЕНА ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА, издање »Прогрес«, ћирилицом, стр. 183, цена 85 динара.

ГРАДСКО ЛЕКАРСТВО

БЕОГРАД
Љутице Богдана 1

Телефони:

дирекција 42-938
продајно 43-105
саобраћајно 40-426

Снабдева свакодневно млеком и млечним производима 120 продавница

Располаже с откупним мрежом од 90 сабирних станица.

Недовољно коришћење смучарских станица разлог за неуспех такмичења у Београду

Већ неколико смучарских такмичења за физкултурну значку у Београду нису ни изблиза дала очекиване резултате. И поред ниса опомена, које су надлежни форуми Зрена упутили друштвима, у вези са организацијом и спровођењем агитације за учествовање што већег броја пријављених такмичара — само врло мали број физкултурника испунио је из комплекса Зрена норму смучања. И поред припрема ових такмичења још од новембра месеца, досада нису постигнута у Београду нарочити успеси. Шта се може рећи о чињеници да у Београду на смучарска такмичења не излази већи број смучара, него, на пример, у Прокупљу или Куршумлији — местима у којима смучање доскора уопште није било развијено. Овом питању се мора посветити већа пажња.

Пре свега главну кривницу за неуспешност пријављених такмичара на смучарским такмичењима носе управе физкултурних друштава и активности. Досада није покловена довољна пажња пропаганди смучарства међу члановима — што је наравно један од главних прокуста. У тромесечном такмичењу, у коме учествују сва физкултурна друштва Србије, па и Београда, друштва су преузела низ обавеза у погледу оспособољавања смучара, оснивања смучарских станица, трепина такмичара за Зрен, набавку смучки итд. Иако је половина такмичења већ прошла, ни једно београдско друштво не може се похвалити да је постигло нарочито добре резултате.

И од оног мало броја такмичара, који уопште изиђу на смучарске такмичење, има их који су недовољно тренирани и врло слабо везе. На тог разлога доводи се често да такмичари не успевају да испуне норму иако, би са мало више труда то било лако постићи. У прошлонедељном такмичењу, »Првена звезда«, друштво које је на ранијим такмичењима изводило највећи број физкултурника, исто тако је подбацило. Само неколицина такмичара »Првене звезде« учествовали су на првенству Београда и такмичењу за Зрен и нису постигли нарочити успех.

Главни разлог што многи такмичари не учествују на такмичењима са довољно тренинга је у томе што се не користи помоћ смучарских станица. Наиме у Београду је отворено неколико смучарских станица, које располажу са довољним бројем смучки. Међутим, дешава се врло често, да у току целог дана свега неколицина такмичара добу на станице и траже скије за тренинг. И поред тога што је омогућено свим друштвима и активима да користе те станице и направљен распоред за коришћење скија, неправилним радом у том правцу, многи чланови друштава и активна нису у могућности да тренирају.

Секретаријат физкултурних друштава и активна треба да схвате да су смучарске станице један од најважнијих услова за унапређење нашег смучарства. И како треба посматрати чињеницу, да досада, кад имамо смучарске станице и довољан број скија, смучари не долазе на тренинг.

Организација самих смучарских такмичења у Београду стално подбацује. Утакмице не почињу на време и по објављеном распореду. И овоме треба посветити већу пажњу и око приређивања смучарских такмичења ангажовати већи број стручњака. Крајем је време да управе београдских физкултурних друштава и активна схвате да је смучање један од најкориснијих спортова и да му треба посветити највећу могућу пажњу. У самом такмичењу за Зрен смучање заузима потпуно највиђеније место. Важност смучања је веома велика и у смислу у коме иде цео наш физкултурни покрет: развијати што веће способности за награђу земље и одбрану отаџбине. Б. САРИЋ

400 ДЕЛЕГАТА ДОНЕЋЕ НОВИ СТАТУТ И ПРАВИЛНИК О ДАЉЕМ РАДУ

Први конгрес Фискултурног савеза Југославије

Правилно решење првих проблема

У почетку је било важно поставити на здраве темеље добровољну активност појединаца и група спортиста и правилно каналирати рад дивљих спортских клубова, а с друге стране морало се стати на пут тежњама разних спортских шпекуланата и не дозволити им да се у нашој земљи поврати нездраво стање у спорту, које се било унездило у прератној Југославији. И док су се напредни спортисти и спортски радници трудили да се успостави нормалан рад и тако задовољи жеља и потреба омладине и радног народа да се бави спортом, дотле су разни покушавали са обнављањем старих, иструрелих професионалних клубова, не би ли како наставили са могућности коришћења спорта за своје личне и противнародне циљеве. Али сасвим природно, ова шапчица непријатеља свега што је здраво и напредно, шапчица ловаца у мутноме, брзо је била раскринкана и остала усамљена.

Усвојени су принципи масовности и свестраности

Нови физкултурни покрет, поставивши себи циљ да физкултура треба и мора да постане опште народно добро, преузео је задатак да физкултуру и спорт уведе у најшире слојеве народа и да их учини приступачним сваком радном грађанину ове земље. Да би то постигао, још у своје почетке се ослонио на масовне организације. Тиме је истовремено постигнуто да се физкултурници и у спорту окупљају око својих професионалних организација. Нови физкултурни покрет усвојио је принципе масовности и свестраности, а да би се једном прекинуло и са јаловим спортирањем ради самога спорта и потпуно безидејности, донесен је закључак да физкултуру и спорт, у новој Југославији треба гайити тако да она служи развијању и побољшању здравља и снаге наших народа и подизању његових способности за рад и одбрану домовине.

Оснивање Фискултурног савеза Југославије

Већ крајем 1946 године основан је Фискултурни савез Југославије, као последица широког замаха физкултурног покрета. Снага покрета почела је да премашује снагу организација; оснивања су физкултурна друштва и активности по фабрикама, селима и школама, бирана су руководства која су на себе могла да приме терет рада који је из дана у дан бивао све обимнији. Проналажене су и оствариване нове форме рада, одржаване су конференције и скупштине, оснивани су нови одбори и показало да јединственост у покрету такође постаје чвршћа, и да је уредност и дисциплина свих спортова у једном форуму заиста допринела њиховом правилном развоју.

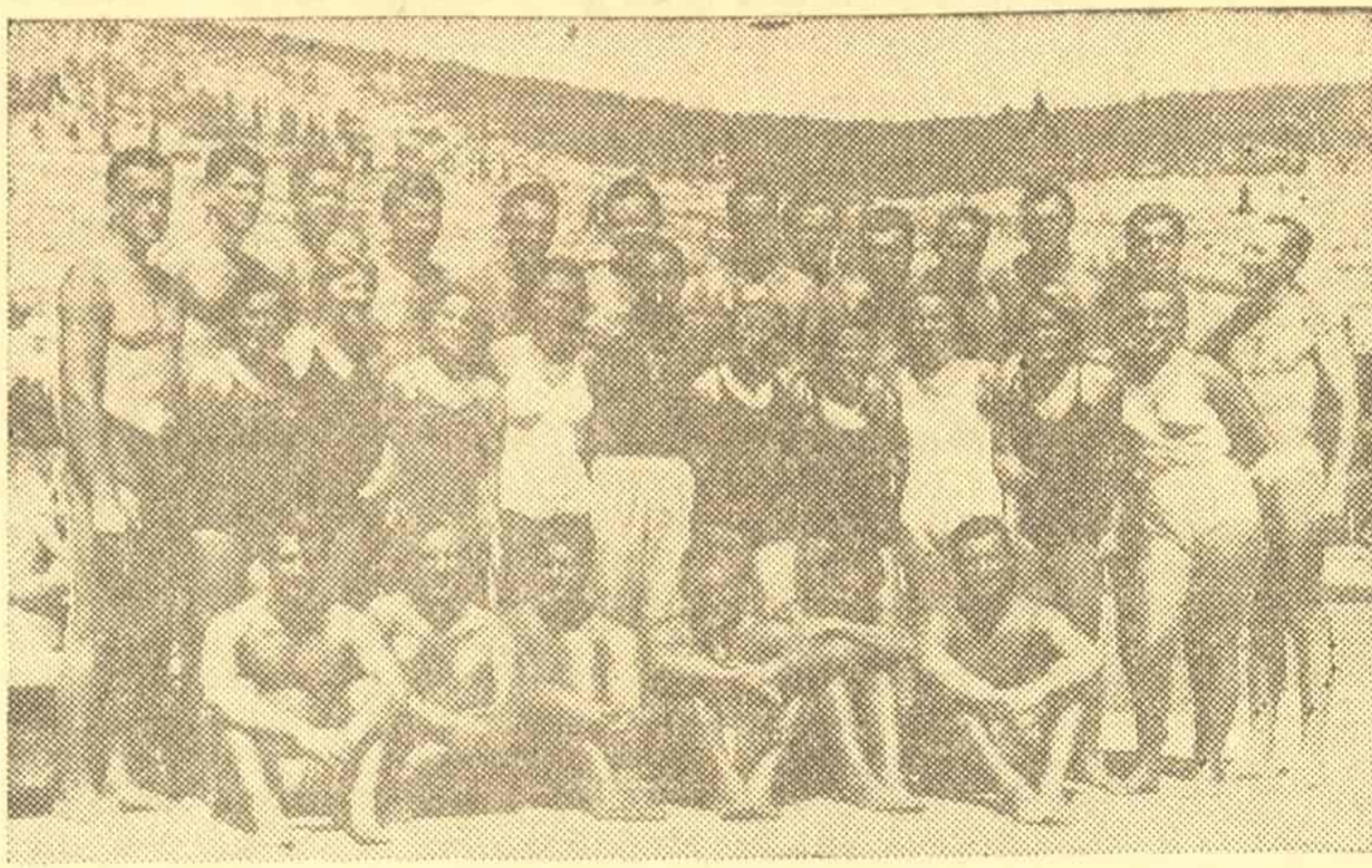
Година великих успеха

Година 1946 протекла је у низу успеха физкултурног покрета. Демократски избор руководства допринео је учвршћењу организације. Спорт је продро у наше фабрике, села и школе, наши физкултурници на такмичењима и у земљи и иностранству показали су видне резултате. Тамо где је недостајало искуство победила је уперност и младост; где није било високе спортске технике било је високе свести о отаџбини и својем народу и то је односило победу.

Социјална и економска промена у структури наше земље одразила се у физкултури у пуној мери. Покушаји да се помоћу спорта шири шовинизам међу нашим народима осуђени су на пропаст. Наш физкултурни покрет служи даљем развијању и продубљавању братства и јединства међу нашим народима.

Нови доказ снаге и зрелости физкултурног покрета

Фискултурни конгрес, који се одржава од 26 до 31 јануара ове године у Београду, јесте

Југословенска пливачка репрезентација, првак Балкана у пливању

Ускоро ће се навршити две године од почетка организованог рада физкултурног покрета у Федеративној Народној Републици Југославији.

Одмах по ослобођењу, на иницијативу спортиста партизана и других поштених спортиста почело је окупљање спортиста и спортских радника Србије и образован је Фискултурни спортски одбор Србије, који је окупљао новооснована физкултурна друштва, а затим је сазвао у Београду конференцију претставника физкултурног покрета свих федералних јединица Југославије и на тој конференцији основан је Фискултурни одбор Југославије са задатком да усклађује рад Одбора појединих федералних јединица и даје смернице заједничком раду.

нови доказ снаге и зрелости физкултурног покрета. На конгресу ће узети учешћа претставници физкултурних савеза народних република. Избор ових претставника извршен је од стране основних јединица, физкултурних друштава и активности на њиховим скупштинама и конференцијама, преко скупштине средских, окружних и главних одбора народних република.

Фискултурни покрет у Југословенској армији, који је у овом кратком раздобљу постигао завидне резултате, даће на конгресу свој допринос народној физкултури.

Конгрес неће бити формални скуп физкултурника, него договор свих којима је стало да физкултурни покрет у нашој земљи оствари своје задатке, да физкултура постане опште

народно добро и служи за даље култивисање наших народа.

Конгрес ће донети важне одлуке

Треба очекивати зато низ предлога о развоју физкултуре и новим формама рада у физкултури међу радницима и сељацима, међу омладином и у нашој Армији, међу свим грађанима наше земље.

На конгресу ће се чути сваки мишљење и донети одлуке које ће се поштовати и бити обавезне у даљем раду.

Сви недостаци у раду и погрешке које су учињене, сви добри предлози, све остварљиве идеје, детаљно ће се продискутовати од стране 400 делегата и на основу извештаја и закључака донеће се нови Статут и правилници о даљем раду.

Милош НИШАВИЋ

МЕЂУНАРОДНИ СУСРЕТИ БЕОГРАДСКИХ СПОРТИСТА У 1946 ГОДИНИ

Година 1946 била је веома плодна у међународним сусретима. Југословенски спортисти постигли су многе лепе победе над страним екипама, било на разним гостовањима у иностранству или на домаћим теренима. Из овог сјајног биланса занимљиво је извући преглед успеха београдских спортиста у протеклој години.

Table with 2 columns: Team, Score. Includes Beograd, Bratislava, Prague, Paris, and Northern France.

Одиграно 5, добијено 4, нерешено 1, изгубљена ниједна, голдиференција 11:6. Четири утакмице одиграно је на страним терену, а само једна у Београду.

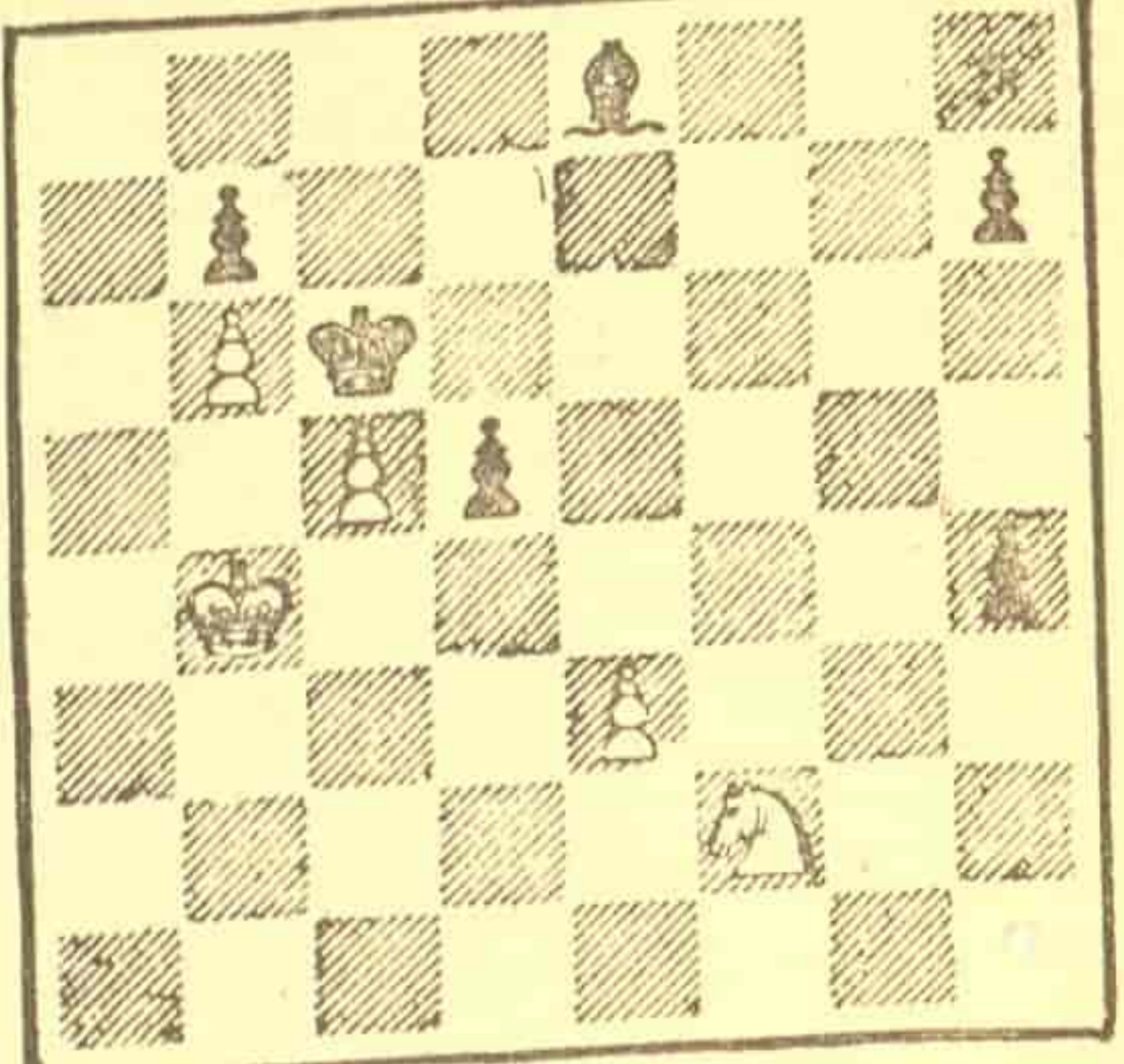
Београдска друштва постигла су следеће резултате:

Table with 2 columns: Team, Score. Includes Crvena Zvezda, Elektra, and Delija.

Коњ у борби против ловца

Старо је питање која је фигура вреднија и кориснија у борби на шаховској табли. Често пута је ово више стар укус него објективног расуђивања. Има мајстора неатрактивних у вештом довођењу коња на најактивнија поља док други вредно маневришу ловцима. У отварању коњ је ловцу равноправан. У средишњим када се отварају линије и кад су коњи фиксирани на својим местима, онећа се све више моћ ловаца, нарочито кад су удружени у свом дејству.

1. Sf2-g4 Kc6-d7 Приликом да бежи краљем јер се коњ претпо да са шахом и матом дође на поље е5.

2. Sg4-f6+ Kd7-c6 Изгубљена жртва ловаца. Ако га црни брани краљем, бели ће ловаца заменити коњем и затим играти е5-с6. 3. Sf6:e8 h4-h3 4. Se8-f6 h3-h2 5. Sf6-g4

У завршници се још понајбоље може омерити јачина коња и ловаца, јер же остали моменти не одлучују толико при оцени. Некада се веровало да је коњ јачи у завршници од ловаца, па су мајстори форсирали игру у том смеру, да дођу у завршницу са коњем. Искуство је касније донело промену у том гледишту. Показало се да је ловац јачи у позицијама када су пешаци разбијени и без везе. Примишљање ловаца над коњем постоји и због тога, што ловац може истовремено да дејствује на два краја табле. Међутим коњ је јачи када су пешаци груписани.

Славни совјетски композиста студја (уметничких завршница) Н. Д. Григорјев много се бавио проучавањем односа снаге коња према ловцу. Један пример видимо у следећој његовој завршници:

Бели на потезу добија. Црни има слободниг пешака који противној страни очевидно задеје теškoће. Занимљив је начин како бели ипак постиже добитак.

УКРЕПЉЕНЕ РЕШЕЊА

Chessboard diagram with numbered squares 1-13 and corresponding solutions for horizontal and vertical moves.

Саставно: Младен Мерлић

1. Једна република Совјетског Савеза, невести; 2. Покрајина у Абисинији, поезија; 3. Усек, тући лампа на аутомобилу; 4. Талас, страна женског име у падежу, пас; 5. Јад, име француског књижевника, који гори; 6. Човечка машина, совјетски шаховски мајстор; 7. Име чувеног совјетског ваздушног хероја; 8. Бачвар, део руке у падежу; 9. Заповест, коњ место у Хердеговини у падежу; 10. Бугарски новац, окрвн, ујак; 11. Сур, узречица лепотица, овамо; 12. Насиљно изгубио живот, прета боје; 13. Кошкарке рисати, гурати насилно.

губио живот, прета боје; 13. Кошкарке рисати, гурати насилно.

Вертикално 1. Рударска област западне Европе, није мокар; 2. договор, шумско кућице; 3. Наш херој; 4. Корачају један карикатуриста, света (турски); 5. жвакће, кољач, сељак; 6. Летописи, хартија за кров, негује; 7) Главни град Летонске ССР, планина у Србији; 8. Није старо, статуа, није света; 9. сипати, погрдно, сељак, пиће у мношћини; 10. Мера за дужину, од корала, информативна агенција СССР; 11. Шоферски израз за део аутомобила (у множини); 12. Наша фабрика авиона, становник северне Африке; 13. Јужно воће, лична замена.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Хоризонтално: 1 Београд — СССР — Праг — с з, 2 урма — уд — неогесан, 3 Га (гадиници) — јат — пара — Москва 4 ара — солид — ступа — тр. (тремоло), 5 л. л., 6 Софија — Учка — Ист — т.ј. (то јест), 7 »Кракатице« — Аса — сј — мјак, 8 ао — ариш — ФНРЈ — Варшава. Вертикално: 1 Бугарска, 2 ерар — оро, 3 ом — алфа, 4 гај — Јнка, 5 ас — јар, 6 аутомати 7 Д. Д. (дионичко друштво) — 10 — шш, 8 плат, 9 стадо, 10 сор — Хуан, 11 стао — ЧСР, 12 Токај, 13 наука, 14 П. Е. (Петров Евгениј), 15 Романција 16 Ато — Ие, 17 гест — туш, 18 скрб — ја, 19 сав — став, 20 значајка.

Advertisement for the film 'Ми из Кронштата' (We from Kronstadt) featuring a sailor and a woman. Text includes 'Ускоро у биоскопу ЈАДРАН' and credits for the script, director, and music.

ШАХ

Београд има најјачу шаховску екипу у Југославији, а југословенски шах уврња изванредно велики реноме у иностранству. Првак државе др. Трифуновић и другонасласирани на државном првенству Светозар Глигорић учествовали су на великом турниру у Прагу, где је др. Трифуновић заузео 2-3 место, а Светозар Глигорић 4-5.

БОКС

Београдска репрезентација победила је екипу Темшваара у Београду са 11:3. У реваншу у Румунји Темшвар је победио са 8:6, а Ренице са 9:7. Јака репрезентација Прага победила је екипу Београда са 9:7.

На несловенском првенству у Прагу неколико београдских боксера узело је учешћа у репрезентацији Југославије. Постигнуто је и неколико лепих успеха.

БАЛКАНСКИ ШАМПИОНАТИ

У такмичењима балканских шампионата београдски физкултурници били су чланови државног тима скоро у свакој спортској дисциплини. У пливању Миша Станојева освојила је првенство Балкана на 400 метара слободним стилом а на 100 метара слободним стилем и 100 метара леђно била је друга. Северин Бијелић био је други на 200 метара прсно.

КОШАРКА

Синдикална репрезентација Београда гостовала је у Француској где је постигла следеће резултате: Репрезентација ПТТ — Београд 32:24 Клермон Феран — Београд 30:30 Екс ле Бен — Београд 15:31 Репрезентација Париза — Београд 17:25 Биланс: одиграно 4, добијено 2, черешено 1, изгубљена 1, кошери 110:94. У Београду је гостовала екипа бугарског првака »Септемвријак«, одли-

Десна страна државног тима и београдске репрезентације: Томашевић и Митић

чне кошкарке екипе, која је победила »Првену звезду« са 27:22 и »Металаце« са 43:17.